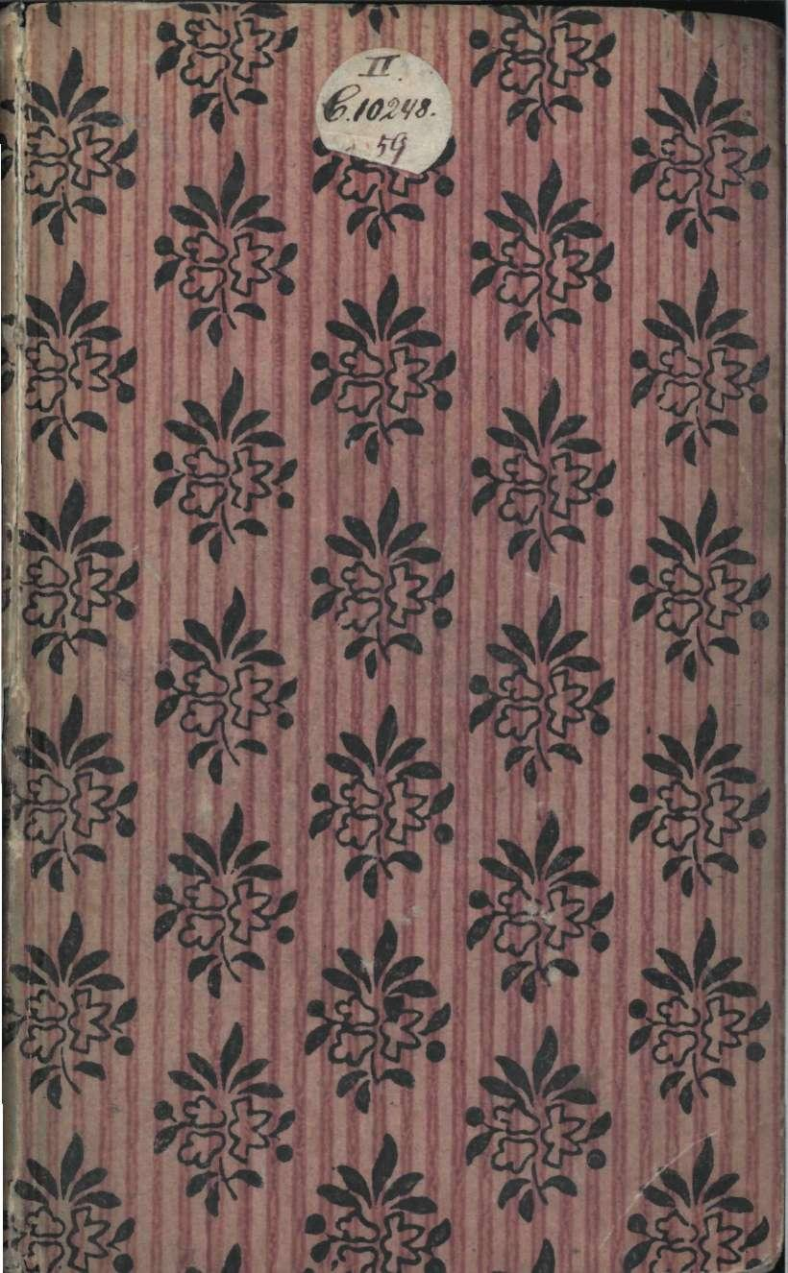

II.
C.10248.
59

10248 II. C. d. e. D.

✓

Kam naj sejam?

K M E T
I Z I D O R
S'

SVOJIMI OTROKI
INO LYDMI,

ALI

PRIPODOBNI NAVYKI
DOBRIH STARSOV

za

svoje otróke ino podloxne.

K n i x i c a

za

vsakega kmeta ino texáka.

Na svetlo dal

Peter Dainko,

Kaplan pri mestni fari v' Radgoni.

1824.

V' RADGONI

v' Alojz Wajcinger'ovemi knigti.

Z' DOVOLEŃOM DRAGOVREDNEGA BLA-
GOČASTIVNEGA ZBORISA SKOFOVSKEGA, V'
GRADCI 24. SY8CA 1824.

JOXEF KAREL RAT, m. p.
SKOFOVSKI NAMESTNIK.

Z' DOPYSEŃOM VELIKOHVALOVITNEGA
CESARSKO - KRALOVEGA PREDNEGA PREGLE-
DI8A KNIXNEGA, V' BEČI 3. JUNIA 1824.

SARTORI, m. p.

IN=030025457

PREDGOVOR.

Da vsaki jezik ma svoje lastne glase, so tydi vsakemi, űi ga kdo kratko ino prav pisati űe, ino xelí, da bi ga drygi dobro razumeli, lastne pismence (besedne znamle) potrebne. Tak najdemo xe pri starih Grekih, poznej pri Latíaih, ino v' nasih dnevih pri vsih podvyűenésih narodih za njihove lastne jeziűne glase tydi veű ali meűe lastnih pismenc.

Ne zadéni se zato, dragi Slovenec! űi tydi ti v' nazoűnih knjigah med dozdajnimi pismencami neke kraűése ino pravése znamle najdes, s' kerimi se drygega nikaj ne ise, kak lepoto tvojega jako imenítnega jezika se bole povísati.

Znamle, kere so novo zebrane, so nikak ne novo zmislene, temoű le od tistih dobrih priatelov nasega daleű razsírjanega jezika sém vzete, kerí so xe davno pred nami hvale vredno za lepi Slovenski jezik ino dobroserűni narod totega jezika skerbéli.

IV

Misli se zato brez vse skerbi, da boče toti hasek hitro tydi vsaki sam spoznal, ino namesto dozdajnih pismenc skoro z' dosta veksim veseljom Slovenske knige v' nazóqnih, kak pa v' dozdajnih znamlah bral. Teliko veq se to obêqa, da je vsaki, ker le nekaj pismo rázumi, toto potrebo xe duqe leta vidil ino s' poti meti htel.

Spodóba ino poméneqe totih novo zebranih pismenc je taka: a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, ŋ, o, p, r, s, s, z, x, t, u, y, v, q.

Vse se izgovárjajo, kak dozdaj, le pridóqe so novo zaponiti:

Dozdaj	Odzdaj	
z	c	Celo serce
nj	ŋ	Negova ŋiva
f	s	Sunce síja
fh	s	Œega vasa
s	z	Zima merzla
sh	x	Xelím duxnost
ü	y	Dysa, lydje
zh	q	Čast, qlovek

PREDGOVOR.

Izidor je bil kmet, ino imél le teliko kmestvo, da ga je s' svojo xeno, svojimi otroki, hlapecom ino deklo lahko oprávlati zmogel. V' svoji mladosti je ne bil veq vyqen, kak drygi negovega stána, s' kerimi se je v' soli brati ino nekaj pisati navyqil. Poboxni starsi so ga zredili ino negovo serce pred zlostjo ino lagodo qisto zderxáli, kak dobro so znali. Kaj se je poznej navyqil, to je imel sebi samemú hvaliti. Po nedélah je naj rájsi sveto pis-

VI

mo bral, ino kaj je né razumél, to je pítal svojega fara, ali pá iz predeg ino kersanskih navykov zastopil, kere je mar-no rad poslysal ino si zvesto ponil. Kaj se jemi je v' svetemi pismi, posebno v' novemi zákoni jako dopádnulo, so bile lepe pripodóbe, kere je Jezus vyqil: od kmetyvaņa, od sejaja, od xetbe, od ter-sa, od drevja, od vtiqov, od ovc, i. t. d. Ino zato je on Jezusa tydi moyno rad imél, da je od takih reqi govoril. Do-stakrat je rekel Izidor: Lybi Jezus je deno tydi od nas kmetov ino od nasega dela govoril. Da pá je Izidor na totih Jezusovih vykih veliko veselje najsel, jè je zato tydi celo lahko zaponil, ino se je na ņe opomenul, keliko kolikrat je sejal ali xqel, ali lepo obleqene cvete, ali vesélo pevajoqe vtiqe ino bexéqe ovce

zagledal. Pomalem se je navýčil tydi sám take pripodóbe delati ino iz vsake reči hasnovítno podvyčene za sé ino za svoje lydí vzéti. Niedna reč jemi je ne bila malovredna, ino nad niqim je ne merzlega serca skazal, temoq vse je iskal le v' hasek spraviti, vse je vedel le na po-boxnost ino podvyčene vzeti. Ja mám resen malo časa, je enkrat rekel, moje otroke vyčítí ino moji dryxíni hasnovítne navyke davati; mojo delo mi ne dovóli, da bi si, kak solni vyčítel k' mizi sél ino mojim otrokom ino dryxíni naprej brał, ino jè na dobro opomínal. To zmorem xmetno le po svetkih ino večerah včíniti, ino te pà sem ja s' svojimi lydmi red od dnevnega dela tryden ino zaspan, ino tydi qih vsih v' kyp ne správim. Ja si qém zato med delom prilike

VIII

za vyk iskati, ino mesto nehasnovitnega
večkrat škodlivega guča zdravéje pogo-
vore z' mojimi otroki ino dryxino iméti.
Toto naprejvzetje je Izidor tydi spunil,
kak bomo zdaj v' nekih od tega spisa-
nih prikladih vidli.

opre kahr I. 454, 455, 465

1. Popevajóuqi skerlec.

Enkrat je sel Izidor z' otróki ino dryxíno na pole. Tam se je zavzdígnul skerlec ino pel, ino keliko vise je letél, teliko lepse je popéval. Izidor je gledal za njim ino z' veselím obliqjom rekel: Tak se more tydi qlovek prevéno vísek ravnati ino veséli biti. Škerlec póje le te jako vesélo, kda se od zemle zvisá: ino kak dugo je qlovek v' posvétnih reqah zapléten ino na zemelske dobróte/pri- kležen, tak dugo ne more svojega serca z' veseljom zvisati, ne more molíti, ne pevati v' Gospódi. Kda pá svoje serca preminóuqim gresnim reqam odtergamo, ino nam vést nikaj ne oponása, te gre tydi z' nami vísek, mi smemo slobodno z' Bogom govoríti, péti ino veséli biti, ino znamo molíti ino delati puni dobre vole.

2. Denska zarja.

„Glejte tá, zdaj se bydí dén. Xe se prikaxýje zarja. Kak lybeznívo ino lepo je toto nebesko oblíqje; slobodno rečem, — celo neduxno, vesélo ino jasno!“

Ravno tak je tydi zbydeqe dobrega neduxnega qlóvka; tak mirno ino dovolno vstáne vsaki, kerí qisto vřst má, — spaqe ga je napravilo moqnega, vesélega, radovolnega. Rad gre molit ino nató z' veseljom k' deli. Priatelno, kak denska zarja, je qegovo lice, lybezniv ino radosten qegov pogléd, ino neduxnost cvete na qegovem qeli. O neduxnost, o dobra vřst! kde se vie prebívata, tam se spí mirno ino lahko, tam se vstane rado ino vesélo, ino z' Boqxim blagoslovom se tam opravla vsako delo skoz dén.

3. Štoróvna zemla.

Na toti dén je izkerqaval Izidor s' svojimi lydmí storovje ino koreqe, naj bi si storovno zemlo na qivo prezobernul. Toto delo je bilo texko, ino jim dosta tryda narédilo.

„Tako storovje ino koreņe, je rekel Izidor, se znajde tydi v' nami; űi ga izkerűiti űemo, nam tydi dosta dela treba. Vnogatéri stari grehi teűíjo globoko v' nasemi serci, ino majo svojo koreņe dalje razsírjano. — Štor je navájena hujdoba ino koréni so űeni zloűasti izhodki. Take store pod vnogotérim iménom ma skoro vsaki űlovek vu sebi. Pri vno-gih sedi skopost globoko vkoreņena, pri drygih telna hotivost, nevoslivost ino lakota. Ah! keliko tryda le ne treba, take stare store izdréti! more se moűno podkápati ino sekati, ováűi se le űegov nazemlikovec odprávi, znotrína pà ostá-nø ino koreņe pogáűa, kak prejdoű. K' temi je potrebna moűna vola ino pomóű od neba. Vere, molítbe ino poterpleűa polek tega tak treba, kak pri storovne-mi kerűenji sekíre, vlaka ino zdigáűa.

4. Hladna veűér.

„Kak dobro je zdaj,“ so rekli vsi, „zdaj, da hlad postája ino sunce veű tak ne xge ino peűe!“

„Poterpleña,” je govoril Izidor, le poterpleña v' űloveűjemi xivleűi treba, zadniű gre vse dobro. Xalost ino terpleűe prideta, alipa ne ostaneta; temoű veseli dobri dnevi pá pridejo. Ino űi ravno krix skoz celo xivleűe na nami lexí, zadniű le enkrat príde tydi hladna veűér — smert ino grob, kde se nam tiho odvzeme krix, xalost ino sunűna vroűí-na. Veselte se na tisto dexélo, kde de vsaki dober űlovek, kerí do konca poterpliven ostáne, svoj hladen pokoj najsel! Le skoz neke vyre xge sunce najmoűnej, prejdou ino za tim je blagi hlád.

5. Terda űíva.

Neke dneve poznej so meli falat űíve kopáti. Zemla je bila jako terda, da so lydűé ino xivína xe dugo po űej sem ino tá hodíli.

„Tak, je Izidor govoril dale, se űloveűjo serce oterdi — skoz dugso gresno návado. Pervega zablodka űlovek ne mara, ino misli: to nikaj ne skodi, za tega volo se je ne pogýblen; ino tak si

dovóli greh za grehom, dokeliq jih teli-ki kyp ne postáne, da se v' njih negovo serce oslepí ino opijáni. Ino tako gresno terdíno pá zrahati, ino na dobro serce obernuti, treba telikega tryda, kak zdaj nam pri toti nivi."

6. Poderta cmeréka.

Ne daleq od njih je lexála cmeréka, kero je vihér, s storom ino korenom iz zemle vtergal.

„Ravno tak," je rekel Izidor, se dostokrat tydi qlovek na sredi svojih blixnih skoz smert iztergne. Silna nesréqa ga naglo najde; — pád, krygla, gromska stréla — ga na enkrat odvzeme; ali pá tydi prevéno zovráxene, texávene zloqastih lydi — príde nad nega, kak praséqi vihér, ino ne heqa, dokeliq ne lexí. Zovraxtvo, nevoslivost ino sramotna hotlivost je xe vnoge lydi spometala, kak viher toto cmeréko. Sreçen je, kerí se na take vihére pripraví, se jim proti postávi, ino se stalen zaderxáti zna v' vujpani ino poterpleñi; sreçen, kerí je pri-

právlen, kda Boxja previdnost na enkrat naso xivleže podréxe — on de pá vstanul, tam — kde ne prašíjo veų taki vetri, tam — kde de veųna vetrovna tihota.

7. Siróvo drevo.

Glejte, glejte! „je zval Izidor, kak meznato ino puno moųi toto drevo stoji. Odkod si má ono toto moųi ino bistro rast? — Iz sebe samega né; kajti ovaųi bi tydi na hramnih strehah ino blagah znalo drevje rasti, ino tak je le ne. Vardévajte le enkrat, vsádite drevece na terdo cesto, ino glejte, jeli ne bode taki oblédnulo ino vsehnulo.— Mezga príde iz zemle v' drevo skoz koreže ino se po vsih űegovih vejah ino verhih, bistercih ino listih raztegne, ino toti vleųejo iz zraka na se moų, ino jò po vsemi drevi razsírjajo.“

Nikaj naųi je ne z' nami, z' xivleűom ino rastjo nase dyse, ino z' űenimi krepostami. Mi sami smo ne nių, ino ne zmoremo nių; moremo se na dobro zemlo postáviti — ino tota zemla je Bog —

Jezus Kristus — Sveti Dyh. Na totega moremo mi zarásti skoz vero, ino se moqno na noga derxáti skoz vujpaye, ino rasti ino sad rodíti skoz lybav v' dobrih delah. Vera je korén; vleqe na se Boxjo moq ino jò xene kak krepéqo mezgo vu vès nas xivot, ino porodí tak cvetje, ino poznej naj bolsi sad — sad qiste poboxnosti ino drygih kreposti. Qi pà se nikaj za Bogom nepasqimo, ino rajsi sami stojímo, te postanemo bleđi slabi ino rodímo le hujdi sad, alipà celo vsehnemo ino nikakega sada ne porodímo.

8. Vsehjeno drevo.

„Kaj de se s' totim drevom zaqélo? je pital Izidor, ono ne rase veq, je xe vso syho, ino ne bode veq rodílo.“ Podréti ga treba, so odgovorili otrôki, ino zexgáti.

Ino kaj pà bode Bog z' gresnikom vqinil, je pital Izidor dale, kerí prevéno v' grehíh xiví, ino se ne qé povernuti ino pobolsati? Ga ne bode nebeski oqa tydi poderel, ino da je ne veq k' niqemi,

v' ogen vergel na kastigo za negove grehe? — Pazko mejte, da ne bote kdedydi take nehasnovitne dreva! rodite dober sad: Pokornost marnost, poboxno molitbo. Bojte se Boga, kerl vas skoz smert podrcti zna; postyvajte starse, kerl za vas skerbijo, vas redijo, ino pred nesreco branijo; xivte mirno med sobo, ino qinte radi vsakemi dobro. Te ste vi zdrave ino lepe dreva v' Boxjemi ogradi — na sveti — ino angeli majo veselje, kda na vas z' neba gledajo.

9. Hrast poprek ceste.

Izidor je z' otroki ino svojo dryxino sel na travnik. Xe so vyro daley bili, zdaj pridejo v' klanec, v' keremi je stari hrast poprek lexal, tak, da je ne lahko dale priti bilo. Izidor se je zaderxal, kak da bi si v' veliki skerbi bil, ino ne znal, kaj bi naj vqinil. Kaj je zdaj narediti, je rekel? — „Se obrnuti ino nazaj domo iti, so povedali vsi. Postavimo pa, je odvisal Izidor, postavmo, popotnik bi xe deset vyr sel, bi tydi on svojo pot za-

pystil, qi bi drevo ali veliki kamen na nej lexati najsel.“ — Gotovo ne! Príte ali, mi qemo vardjati, ty pod vejom ino germovjom se skoz spraviti; kajti se obernuti, bi nas moglo sram biti.

Kda so vsi skoz bili, ino na rokah ino licah neke opraske dobili, se je Izidor posmehával, ino jim nató toti navyk dal:

Tak se nagodí dostakrat v' qloveqjemi xivljenji; mi ne moremo povsodik ravno ino lahko iti: vsakotere protivnosti se nadajo, kere nas mydíjo ino zastavljajo po nasi duxnosti v' pravíqnosti ino drygih krepostah brez móqenja xivčti. Hujdi prikladi, preganjanje, vnogotéra nesréqa — stopijo pred nami na pot. Alipa tega se Kristjan ne smé vstrasiti, ino k' qasi brezkuráxen biti; on se more tryditi ino potiti, kak nas prednik Kristus, kerí nam je na krixnemi poti naprej hodil. Opomente se Boxjih svetnikov; dosta texáv so meli terpéti, dosta premágati; alipà bili so stalni, ino njihova vera je obládala vse protivnosti; preteqa ino texáv so se ne bojáli. — Ne! jaki sol-

dák se ne oberne, kda zovraxnika zagleda; — ino mi tydi ne!

10. Pridoqa vihta.

„Lybi otroki! mi mo mogli hititi z' nasim delom; kosáte megle se zavzdigávajo, vihér jè naglo xene ravno proti nam, xe se od daleq sem grom glási; pojdmó domo, prejdoq, kak smo dobleni.“ Pojdoq je govoril:

Ne samo skoz vihto na nebi, tydi skoz dryge reqi se qlovek v' svojih qinih ino delah moti. Neki bi jako marno za se ino na sreço svojih blixnih delal, moq ino tryd sporóqil; alipà nevosliv sosed ga mydí, jemi ne vósi plaqe nego-vih del, ino ne more terpeti, qi negovemi blixnemi delo ino vsako spoqétje dobro od rok gre. On ga ise v' hujdo imé, ob postene ino zvestost spraviti, ino ga tak z' grajajom ino pregajajom vtéple. Kak tote qerne vihtne megle ino vihér nad nás grejo, tak vdeláva dostakrat zloqasti jezik nad naj praviqnésim. Ino skoz tó se neduxen ravno tak moti, kak zdaj mi pri nasemi deli. Alipà qa-

kajte le, skoro dè vihta ino gromsko vreme preteklo; — tydi zovraxeye ino zloqasto govoreye mata svoj konec. Kdo je v' serci miren, niq ne mára, qi ravno se bliska, treska ino prasi; on hváli Gospoda, kerí je blisk ino grom stvoril ino se tak oblasten ino vsegamogouen kaxe v' svoji stvorítbi. Keremí vest niq ne oponása, taki gre povsodik mirno mimo, qi ravno se z' levega ino desnega stráña zloqaste imena, ino drygi hujdi govori na njeга glasíjo; taki jezik letí le verhprek, kak toya krez streho; ino pravíyen se v' svojemi serci slobodi, ino svoje texáve samemi Gospodi Bogi toxi, kerí vse na dobro obrnuti zna,

11. Po gromskemi vremeni.

„Kdé, je zvedával Izidor iz svojih otrókov, kde so zdaj megle, kde je vihta, kde blisk ino grom? — Vse je preminulo; sunce síja, vtiqi pejejo, ino qers-tvej ino zelenej stojíjo travniki ino setva, kak prejdou.“

Pitajte ednega, kerí je bêteg, alí kako drygo texko terpleye prestal, ino on

de vam ravno tak odgovôril: Vse je preminulo, prej kak sem mislil, lexej kak sem verjel, mi je Bog iz vsih texáv pomagal. Le kratka je bila xalost ino texkost, veselje ino radost sta v' mojo serce prislé, ino le zdaj se obqytim, kelika dobróta je zdravje ino drygi dari Boxje previdnosti. Ja hvalim Gospodi neba ino zemle: terpléne mè je oqistilo, kak vih-
 v tã zrak; Boleqína je mojo prevzetnost pobila, ravno kak padnuvsa toqa ino dex celi zrak ohladíla.

12. Syha véja.

Dale idóq je Izidor v' pamet vzal, da se na drevi, kero je ovaqi zeléno ino lepo bilo, edna veja znajde syha. Polek tega je svojim otrókom toti opomín dal:

Ravno to se zna tydi v' hrami vidi-
 ti, kde starsi pet ali sest dobrih verlih otrókov majo, edno med njimi pâ lagodno postalo ino se na hujdo prevzélo je, tak, da veq starsov ne boga, njihovih navykov ino opomínov ne mára, ino se

skoz to siróta ino nesrečno naredi, ino na teli ino dysi pogybí, kak ty tota syha veja.

13. Sehnóya rastíka.

Drygokrat je vidil Izidor na lepemi velikemi drevi med dosta jezero rastíkami tydi edno xe sehnóyo. ino je rekel:

Toto drevo je, kak Kristusova cirkva, ino veje ino rastíke smo mi lydjé, kerí na njea verjemo. Ali kdo pá je tista syha rastika tam zgorah? — Ona poméni gresnika, kerí je kak nevreden vud od Kristusovega tela — Boxje cirkve, odrézati. Kam príde syha rastíka? — Ino — kam bos prísel — ti — gresnik? — Jeli tè ne stiskáva ino texávi pri serci, kda na ognéno péy (na kastígo v' veqnosti) mislis? —

14. Gnilo jaboko.

Gnilad je paq kaj gerdega!!! Otróki! verxte gnilo jaboko v' kraj, ovaqi se nam ove pogybí!

Komi se jaboko spodóbi? — Nemár-
nemi detéti, kero se nikaj vyqíti ino ni-
kaj delati ne qe, ino se dryge od mar-
livosti vabi. — Spodóbi se zamerladga-
ki ino zanikerjaki v' qloveqjemi továrstvi,
keri je ne veq vreden, kak, naj se rav-
no, liki jaboko iz korba, iz qloveqjega
pajdastva izvérke. — Spodóbi se hujdob-
nemi detéti, kero hujde beséde govori,
preklíga, ino dryge xáli, ino vsim hujdi
priklad dava. — Spodobi se vsakemi gres-
niki, kerí je v' sebi pogyblen, ino svo-
jo pogybleqe se tydi na dobre razsirjáva.

15. Vnogoteri sád na ednemi drevi.

Kak pride, so pítali enkrat otróki,
da toto drevo jaboka ino gryske rodi? —
To se dá lahko naréditi, je oqa odgovo-
ril, qí se cepi z' jablani, ino cepi z' grys-
ke v' steblo na céplejo. Kaj se vsadi, to
ráse ino rodí sád.

Ravno tak je tydi s' qlovekom; na
qlovéki se tydi vnogotére lastnosti v' pa-
met vzemejo. Kaj se otrókom ino mla-

dim lydém skoz výk ino prikľad vsadí, to se poznej prikáxe — dober ali hujdi sád, — kisle ino bridke lesníke, ali pà lepe ino sladke jaboka, ali tydi vse vkyp edno med drygim.

16. Visek raséqi bisterci.

Kda so bili blizo stó stopíj dale, jè je Izidor na nekaj drygega napazil. „Glejte, kak toti bisterci vsi ravno visek stojíjo ino rasejo.“

Toti nam dajo lepi výk, naj se tydi mi ravno visek ravnámo — k' Bogi; — ne pà dol, nadno, na hujdobu, ne na strán, kde nas zapelávavci na se vabijo ino pokvariti ísejo. Visek le visek, moji otroki, se skerbmó!

17. Prikľoyene veje.

Dugo dexovje veter ino sneg so veje ino versíqe na drevji celo nizoko prikľonili.

Iz tega je Izidor svoje otrôke podvyíl: „Mi smo ne prevéno v' sreqi; tydi

nesreča, xmetno terpleje ino texáve prídejo, ino se vstavljajo na nami po centni xmeqi. Polek tega smo moqno xalostni, ino si zdihávamo pod telikimi texávami, povésimo glavo ino zgybímo kuraxo. Ali-pà tega mi ne bi smeli. Sneg ne ostáne prevéno na vejah; jyter síja sunce, sneg se razpystí, ino veje ino rastíke se pà zravnájo, ino se zeleníjo lepse, kak prej; kajti sneg ino dex jè je nahranil ino oqerstvil. — Kúri se, moj Kristján! krix ino terpleje sta preminóqa; gledaj le visek ino ne nahaj neba iz óqi, skoro de ti priteklo sunce — Boxja pomoq; texáve ino xalosti premínejo, vesélo ino rado de tvojo serce. Kratko terpleje te je sky-sávalo, te je dosta podvyqilo, te je narédilo moqnega, poterplivnega.

10. Padnuvso listje.

Kelikokrat ja po totemi listji idem, je rekel Izidor, telikokrat mi vseli naprej príde, kak da bi po brytivi sel. Tam jih tydi lexí teliko sto ino sto, gosto eden pri drygemi; oni tyhníjo ino perhníjo,

kak toto listje ty. Poglednite zdaj gor na drevo, le kde, kde se visí list, alipà krez tri ali stiri mesece rase pá drygo, — zeléno ino qerstvo, kero v' jesén pá padne, ino tydi, kak vso predno, zegníli.

Ravno to vidimo na qlovevji rodbi- ni; po petdesetih ali sestdesetih letah odstopijo vsi, kerí zdaj xivíjo, ino novi rod príde za njimi. Ino tak je med nami prevéno vmíranje ino postájaje; alipà veqno ednáki v' sebi ostáne iztok vsega xivle- nja, kerí iz sebe prevéno nove stvári ro- dí, na neki qas premínuti pystí, zadniq pá jé vse drygoq zbydí ino oxiví, ravno kak drevo od leta do leta siróvo listje iz tistega iztóka dobí ino izgana. Vu vsih reqah, v' maliqkemi listeci ravno tak, kak na qlovéki, se nam kaxe velika — Boxja mudrost ino moq.

19. Kratki dnevi v' pozni jeséni.

Kakda so dnevi zdaj kratki, posé- no dnes, kde je oblaqno vreme, se se dén dosta kraqesi narédi!

Ravno tak je z' veseljom totega sveta; ono malokda dolgo terpi, ino se dostokrat skoz zmespridoço terplege obríja, razterga — ino skonça.

20. Zima.

Na' ostro merzel ino snexen zimski dén se je Izidorova dryxína vnoxlivo toxila, naj bi prevéno bilo leto, zíme pà nikóli; kajto hasne toti sneg ino led! —

Vi ste paç nikóli ne premislili, je odvisal Izidor, kaj zima hasne. Poslyhnite me.

Zíma je za zemlo ravno to, kaj spaje za çloveka. V' zími se poçíva zemla pod snexnim odeváлом ino si nabíra nove moçi. Na dale je zima za zemlo to, kaj za nas smert; po vsemi deli íno trydi mi za spímo ino se poçinemo malo od nasih opravl, dokeliç ne príde protiletje — vustaneje. Prevéno se ne more delati, prevéno se ne çé spati, ino kdo bi prevéno rad mertev bil.

21. Setaje v' protilétji.

Bil je lep, topel, protiletan svetek, ino sel je Izidor z' otroki, xeno ino dryxíno v' svoj ograd, ino jim je pojdoq pravil: Či zdaj toto drevje gledamo, kak je puno listja ino cvetja, ino zmislimo, kak je v' jesén xalostno ty stalo — golo, — brez listja — blede ino kak mertvo, — se moremo uydívati ino zvati: Bog je uydoviten, mogouen, ino pun lybavi! Kaj se vidi xe mertvo ino zaníqano, to pystí on pá na svetlo príti — se lepse ino qastnej, kak prejdoq.

Ne da se dvojití, da bodo mertvi tydi nekda vstanuli! Gotovo! stvoríteli je tak lahko nase sperhnéne tela pá v' xivleqe zbydíti, kak toto drevje ty pred nami z' listjom ino cvetjom, ino toto zemlo s' qerstvo travo obleqti. Bog, nas muder oqa se gotovo dosta veq za nas lydí skerbí, kak za toto drevje ino za travo na poli.

22. Odlomlena mladika.

Pod drevom je lexála mladíka; Izidor jo je vzdignul z' besédami: Kaj je

zdaj mladíka, kde se ne znajde veų na drevi, ino iz űega ne dobíva hrane ino xivleűa? —

Ona je ravno to, kaj so vse zvyneűe űloveuĵe dela ino opravila, kere ne izhájajo z' radega serca, ino se ne űiníjo z' dobre ino svete predloxnosti. Mladika rodi le na stebli sád ino űlovek le v' pravi veri — v' űistemí pomisleűí; brez tega je űegovo űíneűe prazno delo, kero neki űas s' svojo svetlobo káni, skoro pá se zaniĵano ovádi.

23. Dobro pripravljena űiva.

Izidor je v' roki imel xito ino se zaderxal, kak da ne bi znal, kam bi űe naj vergel, ino je zato pital: Kam naj verxem, ty na cesto, ali tá v' germ? — Ne, so odgovorili otróki, ne oĵa! le na űivo. Prav, na űej ga űém poséjati; na cesti bi se brez haska spoklaĵilo, ino v' germi tydi ne bi obródiło. Na dobro űivo se more sejati, na űej ono desetéro ino stotéro pá zrasede. Mi smo si dosta tryda s'

toto njivo zadéli; gnojili smo jo, orali ino ravnali.

Teliko tryda ino skerbi, moji otrôki, si vqiní tydi nebeski sejavec z' nami. Na se serca so negove njive, kere on qé pripraviti ino dobre naréditi skoz vsakotere dare ino milosti. Nató seja on svojo besédo tá skoz predgare ino vyúítele, ino qi jò mi radovolno na se vzememo, ino zvesto zderxímo, te porodímo tydi dosta sada; qi pà je naso serce terdokorno, kak zemla na poti, ali qi smo skoz vnogotere skerbi raztrošeni ino zmoqeni, kak germ tam, te so vsi vyki zobstonj, ne hasnejo niq ino ne porodíjo sada — to je, mi ne xivímo po navyki.

24. Protiletna sétba.

Kda je Izidor vnogotéro seme sejal, je opomíjal: Qi ne bi ja zdaj v' protiletji sejal, mi poléti ne bi mogli xjeti.

Nikaj nauqi je tydi ne z' vami otrôki. Qi se sdaj v' vasi mladosti nikaj ne vyúíte, ne bote tydi v' pridóqih qasih niq znali, ino bote ostáli bedásti ino prazni

v' glavi. Brez sejanja nega xetbe, ne vejanja — brez tryda vyka ino skerbi nega nikáke kynsti ino nikáke vednosti. Tydi kmet se more dosta vyqíti, qi qé biti, kaj se biti slísi.

25. Lepi cvetec na qivi.

Oqa! so kriqali otróki, ty na qivi je ravno taki cvetec, kak v' ogradi Gospóda fára, ravno tak lepi ino dobrody-séqi! —

Ne príde se ravno na to, je odvísal oqa, kde kaj rase ino stojí. Kaj je z' ná-ravi lepo ino dobro, to je lepo ino dobro, naj si stojí v' kralovskemi ogradi, alipà ty na qivi. Tak je tydi z' lydmí: Kdo je verli ino dober, zna poyvodik verli ino dober ostáti, na knezkemi dvori ravno tak, kak v' kmetiqki koqi, na širokemi sveti ravno tak, kak v' zaklepenemi samostvi. Ne príde se na stran ino stán, temoq le na volo, na dobro serce pride vse. Kmetiqki otroki so ravno tak lepi kak knezka deca, — qi lepo delajo; ino brez dobrega postenega zaderxanja so to-

ti — ravno kak tisti — le gerdi, ino se ne dopádnejo Bogi ino tydi ne dobrim lydém.

26. Xmeten ino terdi kamen.

Na lepi trati je lezal veliki kamen. Xe davno bi ga Izidor rad tam v' kraj imel. Pozval je zato enkrat vse v' kyp: Príte, mi qemo viditi, jeli ga ne moremo dale spraviti, alipà s' silo razbiti. Niédno se je ne moglo zgoditi. Izidor si je sel na kamen, vsi ovi pà na travo okóli kamna, ino so z' globokím zdihavanom rekli: To-ti kamen je pàq xmeten ino terdi.

Tak so, je Izidor vedoq dal, tydi serca vnogih lydi; ne dajo se, ne skoz výk, ne skoz veléne, neti skoz kastigo genuti; nikaj jih ne zmore genuti; oni ostánejo v' svoji terdosti — se ne dajo nikak premeknuti — temoq ostanejo v' svojih hujdobah ino grehah noter do konca.

27. Drevo z' korenom izderto.

Na gomíli v' peseqni zemli je imel Izidor drevo. Prisel je v' noqi vihérec ino

drevo iztergal; Kajti ne se je moglo v' taki rahi zemli močno vkoreniti.

Tak se godí dostakrat lydém, je vy-
 ťil Izidor, pri kerih krepost ne ima jako
 močnega sela ino koreňa. Oni ne imájo
 ťistega zadosta močnega presvedoťtva v'
 svoji veri; oni verjejo, ino ne znajo, za-
 kaj; pri vsakemi dvoji, kerí jim naprej
 príde, skoz vsaki protiróťek, kerí se jim
 od drygih da, so oni verxeni; oni padne-
 jo — ali v' laxno vero, ali v' nevero, to
 je, oni verjejo vse, ali pà celo niť, brez
 vsega razloťka ino skysavana. Ravno tak
 je z' ťihovim sercom. Oni dobrega ne ma-
 jo prav radi, ino tydi malokda vťiníjo
 kaj dobrega iz ťiste predloxnosti, temoť
 le zato, naj bi si pripravili hvalo ino pla-
 ťo, alipà, da se bojíjo kastíge. Oni se
 ognejo dostakrat ťega hujdega, alipà le
 zato, da vidiťo, ki bi jim znalo k' poťas-
 nemi kvári ali sramoti pred lydmí biti.
 Oni vťiníjo dostakrat kaj dobrega, alipà
 le zato, da jim je k' ťasti na sveti ali de-
 seternemi haski. Neki gospodári ino sra-
 ťýje vse, alipà ne zato, naj bi drygim —
 sirótam — kaj pomagal, — temoť — naj

bi bogátec vmerel. Drygi moli gostokrat ino dosta, to je, izgovárja dosta molítnih beséd, alipà le zato, naj bi Bog njegovo glestvo ino blago zderxal ino povnoxil. Ah! s' takimi lydmí je nesrečno, oni stojjo na rahi pésečni zemli, ino mali vihér — malo poxeleje jè xe verxe. Kdo na pesek kaj stavi ali vsája, velí Kristus, slabo stavi ino vsája. Kristus je svojo cirkev na pečino — na kameno — terdo vero postavil; to se nam skaxe v' svetem Petri ino tydi v' vnoгих drygih spovednikih Boxjega Evangelja, ino se tydi v' zdajnih časih se nam to kaxe na jezero ino jezero lydéh med velikim kersanskim obujinstvom.

28 Plevél na řivi.

Niq ne hasne, je zval Izidor, qi plevél samo odtergate, koreje pá v' zemli pystíte; skoro de pá pogájalo. Izpípati, alipà zezbádati se more s' korejom red, ovaqi je nas tryd zobston, ino hitro de pá vse puno óseta ino strijja.

Jeli je ne tak? — Mislite le sami na se: Kda vi svoje serca yistiti ino se pobol-sati yete, jeli je spomá gano, yi se le kak-koli — samo v' zvyneñih réyah — syistite, se velikih nazóynih zablodkov ogiblete, ino skrivne stare xéle k' grehi pà se pre- véno v' sebi nosite. Na kratki yas mislite vi ino drygi, da ste pobolsani; alipà na enkrat se skaxe drygoy stari greh, kerí je globoko znotrah v' serci vkoreñen, ino se razsírja moynej, kak prejdoy.

29. Drevo brez sáda.

Pojdoy domo je pokazal Izidor svo- jim otrókom drevo ino rekel: Vsaki bi mogel misliti, da toto drevo vnogi ino do- ber sád rodí. Ino tak je le né. Ja hodim xe veq lét, skoro vsaki dén mimo yega, ali nikóli sem se na yemi ne sada vidil. Le skoda je za moy ino zdravje, le sko- da za mezgo, kero ono iz zemle vleťe.

Tak pà tydi dosta lydi okóli hodi, kerí imé — Kristjani — imajo, v' cirkvo prídejo, vse cirkvéne návade ino pobox- nosti opravljajo, tak, da se vsakemi prav

pobóxní kristjáni biti zdijo. Alipà kde so njihove dela? Kde sad njihove nabóxnosti, njihove vere, na kero so jako prevzetni? Kde se skáxe njihovo kersanstvo skoz lybav proti blixnemi? —

Mejte le pazko na njihove úine, na njihovo zaderxanje, ino najslí bote, da so ravno taki, kak toto drevo: pobóxní od zvy nah, prazní pà od znotrah. Nihova vera je samo v' vystah, njihova molítba samo glás. Nihovo v' cirkvo — hojeje je le návada; njihove dela so le — hvaleje ino lastní hasek. Vise tega se so puní nevoslívosti, skoposti ino grajaja. Oni so, kak se reče, svetcí z' licom — to je — z' nazóúnim zaderxánjom se pobóxní kaxejo, skrivoma — v' serci — pà so brez moqi. Nabóxnost, vera, zovi se, kak kóli, je brez dobrih dél ne niq — je le, kak drevo puno veja ino listja, alipà brez sada.

30. Stydenec na poli.

Po veqérji je Izidor za pridóuji dén gerdo delo napovedával. Jyter, je pravil, úémo nad stari stydenec na poli iti; xe

neke leta je né veq streblen. Vsi so se vstrasili; kajti xe dugo se jim je gerdilo toto delo. Kda so delo xe spojéli, se je skazalo dosta blata ino gnysóbe, dosta qervov, ino vse puno gniládi.

Tak se godí, je rekel polek tega Izidor, kda se kaka req dugo odnása! kak se li more v' tistih lydéh biti, kerí duge leta prevéno gresíjo, nikóli svoje vesti ne premíslávajo, ino se skoz oxáleqe, spoved, ino pobolsaqe svojih grehov ne sqistijo? — V' sercah takih lydi more ravno tak biti, kak v' totemi staremi stydenci, — puno gresne gnysóbe, puno gniládi od njihovih sramotnih dél. Ino qi oni zadniq po vnoqih letah, neki med njimi se le na smertni posteli drygoq k' sebi prídejo, ino svojo serce zesnaxiti qéjo, te jim treba velike moqi, qe same pred grehi groza má, ino jim texko príde, se na enkrat zesnaxiti. Vnogi — strasno vnogi se zadysíjo v' blati svojih grehov, ino vmerjejo neosnaxéni, ino se od qervov pojéjo, ino — eden qerv pá grize prevéno na njihove mi serci — misel na strasno kastigo. Ah! da bi mi le veqkrat nase serca snaxili,

kak lahko bi nam te bilo! Bole je vsaki d en mali tryd, kak p a tak velika skerb na enkrat.

31. Drevo pred hramom.

Drygi d en je Izidor pred svojim hramom drevo pod iral. Xe pri prvem zamahnenji so otroki pitali: O a, de skoro padnulo? — O a je malo pohe al ino rekel: Se dugo n e, moji otroki.

Jeli ne znate prislova: Drevo ne p adne na prvo vs ekanje? — Vi vseli  ete vse le k'  asi dodelano meti. K' vsemi treba tryda ino  asa.  lovek ne post ane na enkrat podvy en, n e na enkrat razumen ino pameten, ne na enkrat kreposten. Po malem se vy imo brati ino pisati, ino ne sm e se naglo op esati ino popystiti,  i kaj od zau etka texko ino po malem gre. Skoz stalen tryd ino ves lje se zadni  vse opr avi, ravno tak, kak de toto drevo padnulo,  i bom ga odzdaj se neki  as dugo podsek aval.

32. Pridóyo sunce.

Izidor je enkrat jako rano s' svojimi ljudmi k' deli sel, tak, da so se krez vyro v' omráuji delati mogli. Vsi so moqno radi bili, kda se je zadniq deniti začelo. V' temi je ne dobro delati, je rekela oqa, ino tydi se niq pri deli ne zda; kaj dobrega dá zato dén je, ino totega nam prinése lybo sunce, kero xe tam na bregi sém xari.

Paq resen je Kristus govoril: Kdo za dneva hodi, se nikde ne spotekne. On je tote beséde, kak znamo, posebno lepo na naso dyso razloxil ino z' njimi qé povedati: kdo negov vyk zderxáva, ide slobodno ino ne gresí. Kaj je sunce za zemlo, to je sveto Evangelje — Kristusov navyk — za nas lydí. Sunce narédi svetlo ino toplo — ino Boxja beséda tydi — kajti ona podvyuí ino osvetlí nas razum, ino segréne ino omeuí naso serce. Zmislimo na qase, kde se je ne bilo Kristusa na sveti, te so bili Pagani ino Xidovi blizo vsi v' temnicah — v' nevéri ino laxni veri. Ino nasa dexéla,

v' keru zdaj mi prebivamo, je pred jezero letami tydi bila s' takimi paganskimi narodi prebivana, keru se so lyqi prave vere ino resnice ne méli. Hvalmo le vsaki dén Bogi za lybo sunce na nebi, se dosta veq pà za kersansko vero, kera nas razum osvetli, naso serce segréne ino za krepost moyno narédi. Kde je Kristus, tam je svetlo, v' nego-
vemi vyki se slobodno ide — po pravi nezablodlivi cesti k' nebésam.

33. B r e g.

Ne daleq od hrama je bil preci visok breg, ino na njem kapéla. V' nedé-
lo po veqernici v' farni cirkvi, je sel Izi-
dor s' svojimi otroki ino dryxíno tá. Kda
so xe blizo na sredo brega prisli, ino
vsi xmetno dihali, je rekel:

Po bregi gor iti — to je nas pozvoj-
ty na zemli; visek, prevéno visek, je
nasa zapoved. Zna se, da treba tryda,
alipà nebo je vsega vredno. To nas stoji
le v' zaqétki texko; vujpane nas okuri,
zanásane na viseo pomóu nas moyne

naredi, ino moqna vola, kera ne popysti, ino se ne otrýdi, spravi delo na srepen konec. Le qerstvo visek!

34. Otrôki gledajo v' sunce.

Na bregi so si otroki naprej vzeli, da qejo prav dugo v' sunce gledati. Skoro pa je edno drygemi kriqalo: Zdaj ne vidim celo niq veq; — oqí se mi zgybijo!

Za to, jim je razumni oqa pravil, so nase oqí ne, preslabe so za tote xare, ino za teliko lýqi na enkrat. — Tak se godí tydi vyqenim ino vsim tistim, kerí qejo vse zvediti ino vse skrivnosti zbrojiti. Nihov razum je preslabi, ino skrivnost prevelika ino prenebeska. Polek tega jim glava v' omot gre, ino zadniq celo niq ne znajo, ino postanejo, kak se reqe, celi nepametniki, zablodivsi ino zavyqeni glaváqi. — Vse je ne za qloveka, ino kaj je ne za qega, to on naj iz misli pystí. Enkrat de se xe tydi qas prisel, kde mo veq viditi smeli ino tydi veq viditi znali.

35. Drevo puno sada.

Pojdou z' brega so v' doli prisli k' drevi, kero je naj lepsega sada puno bilo. Vsi so se nad njim udivivali. Izidor pa je z' radostjo rekel: To je paq pravo veselje, tako drevo gledati. Vse veje ino rastike so z' blisejim dobrim sadom — kak osejane. Gotovo, resen, le samo od gledanja je to xe veselje; kak se li de se lastnik veselil, keru de tote jaboka trositi ino jesti smel.

Glejte otroki! toto drevo je ulovek — Kristján v' svojemi zvynejemi — nazoynemi — xivljeni. On je pun dobrih ino lepih del. Vso njegovo uineje ino popyseje je dobro ino jako; na njemi se vidi le rast v' kreposti, ino vsaki praví-čen se veseli nad njegovimi delami. Ino keliko veselja de se li oqa v' nebesah imel nad takim ulovekom! On de rad na njemi zebrał zád v' svojo sranbo, ga/redil ino zderxal. Tako drevo se ne skýri — temoq je k' neqemi bolsemi. Takemi drevi se ne veli: ga podreti ino v' ogen z' njim! kajti kdo bi tako dobro drevo zexgal.

36. Puni ino prazni lati.

V' xétbo je sel Izidor s' svojim staršim otrókom, kerí je nekaj prevzeten bil, mimo xítisa, ino rekel: Ty vidis dvoje latovja, neko stojí ravno visek, drygo pá se nakláña k' zemli, — kero bi ti rajsi imel? — Pervo visek stojéyo, je bil otrókov odgovor; kajti ono je viseso ino ravno — ino — zato gotovo tydi bolso. — Tak se tebi le zdi, je rekel oya, alipà zdeje dostakrat vkani. Pridi, naj vídiva. Hitro je vzel otrok visoko ino ravno betvo v' roko ino najde, da je lát prazen ino lehek, ino da zato le tak raven stojí. Nató je segnul po viséqi lát, ino toti je bil pun ino xmeten. Toti, je on zdaj zval, je bolsi.

To más, je rekel zdaj oya, priklád prevzétnosti ino ponixnosti. Prevzéten ylovek se zvisáva krez dryge ino misli od sebe dosta dobrega, qi ravno se v' njemí le malo, alipà celo niq dobrega ne znajde. Ponixen se priklaña pred Bogom, ino to je dopadljivo ino se blagoslávla. Komi qés rajsi pripodóben biti — viso-

kemi ino praznemi lati, alipà prikloženemi ino punemi? —

37. Prava drevna reja.

Posebno rad je imel Izidor dobro drevje, ino je tydi svoje otróke od tega podvyuil: Či si dobro drevje zrediti čete, si morete sperviü zdrave mlade sajeníce, alipà dobre piüke iziskati, jè ob pravemi çasi v' prikládno zemlo posadíti, poznej pà snaxiti ino pleti, jè z' sirovimi dobrimi cepi ocepati, presájati ino ravnáti.

Z' drevno rejo je ravno tak, kak z' ÷lovékom, kerí se má Kristján, alipà kaki koli dober ÷lovek zredíti. Dobra zemla ino zdravo steblo, — so ÷lovéüje dobre serca ino náloge, — v' tote se morejo dobri spoüetki ino navyki vsajati. Dobro serce ino moüno svetlo presvedóüstvo rodí gotovo dober sád. Či pà náravne náloge ostanejo nedelane, te rase mladi ÷lovek loxki ino divji, ino se zadniü pripodóbi veü divji stvari, kak pà razumnemi ÷loveki. Zato se trydi z' va-

ml, moji otrôki, teliko — v' soli — v' cirkvi — ino doma: vi ne sméte divji ino loxkirasti, temoŭ morete prevéno jaksi, pametnési ino bolsi biti.

38. Nehasnovítne mladíke.

Kda je Izidor preden navyk od drevne reje dokonçal, je vzel svoj nox ino dosta mladík na drevji zodrezal. To so jemi otroki ino dryxína ne za dobro spoznali. — Vi grajate, je Izidor vedoŭ dal, kaj ne razumite. Tote mladíke vleŭejo dosta mezge iz dreva, ino jemi tak odjémlejo moŭ ino potrebno hrano, ino le niŭ ne hasnejo. Ja skoz to ne delam drevi kvara, temoŭ dosta veŭ le hasek, da jemi nepotrebne jesce odvernem. To vŭjní vsaki dober ogradnik.

Ino tak dela tydi nebeski oŭa v' svoji ogradi — z' nami lydmí. On rexe nás tydi nekokrat s' texávami ino terpleŭom, ino nam odvzeme skoz to dosta podraskov — dosta nepostenega ino nepametnega. Premislite le prevzetnega ŭloveka, kaj on od sebe vse misli ino

kak se hvali! Na ednok príde beteg ino dryga nesréqa, ino ga poníxa; vse njegove pregnane misli, vso njegovo naprejšvetje jemi premíne. Jeli nebeski ogradnik tak neprav vřiní, ři s' texávnim noxom príde, ino takemi prevzetřaki peróti odréxe? Gotovo né. On ga řé le strébiti od tega, kaj jěmi ne slísi, kaj je le podrastje ino obilno. — Ne toxe se zato nikóli terpleřa, kero Gospod posle; ono je dostokrat potrebno ino vsikdar hasnovítno. Nekokrat se more yud na řloveki odvzěti, naj se celo telo pred řernom ino gniládjo obráni.

39. Vtiř na sibki veji.

Glejte, glejte, ořa! je edno Izidoro-rovo dete zvalo, glejte, kak vtiř celo mirno na sém ino tá juhleři veji sedí, ino se celo niř ne bojí.

Vyři se, je odgovóril ořa, od tote maliřke stvari nebojěři biti, ři ravno se ti neka nevárnost grozí; vyři se, na Boga vujpati, kerí tydi vtiřa varje, ino jemi xivleře zderxí. Ne bodi k' řasi po-

bít, či ti ne íde vse po tvoji xeli ino voli. Kristján se derxí moyno na stebli na Krístusi, — ino ostáne neotrosen, kda se kak koli moyno síli nad ňegovo krep-
post.

40. Lepi ino dobro dyséqi cvét.

Posebno lybeznívo je líce totega cvéta ino blagodyséqi ňegov dyh. Totemi cveti bi se mogli tydi mi spodóbiti.

Lepo ino posténo more vso naso zvyneho — nazóyno — xivleqe biti, posebno pà dobro naso serce, — drygim na priklád, nam k' zveliqani. Lepi dobro dyséqi cveti se vtíqejo v' oblaqílo; ali na klabyk; — ino dobre lydí si zebíramo radi za serqne priátele, ino si jè srani-
mo na dugi veséli opomín.

41. Lepi, alipa smerdéqi cvét.

Tydi toti cvét, je opomenulo edno dete, má lepo lice, alipà ne dysí nikak dobro. Toti cvét, — komi se spodóbi, je pital Izidor, kerí lydjí so, kak toti

cvét? — Tisti, jélida, kerí so na teli le-
po obléqeni ino jako zesnaxeni, zno-
trah — v' serci — pà so gnysóbní, —
brez lepih kreposti — brez dobrih dél.
Manka jim dober dyh — krepost. Neki
jè gledajo, se tydi nad njimi uydívajo;
alipà kdo je blixé pozna, tisti ne ué z'
njimi niq meti oprávití, temoq je pystí
stati, kak smerdéqi cvet. Dober qlóvek
ne ué v' dysi gerdega qlóvéka za svoje-
ga serqnega priátela meti, ino qi ravno
je zvy nah se enkrat tak lepi ino pregnán.

42. Lepa ardeqa roxa.

O nasa roxa! — se vqerah tak lepa,
qerstva ino ardéqa — je dnes parjena
ino se xe osipávle, so se xalostno toxili
otróki. — Kaj? — jeli bi s' toto roxo
mogló naqi biti, kak z' nami lydmí, je
odvísal Izidor.

Vi ste zdaj tydi mladi ino ardéqi v'
lici, alipà le qakajte neke leta, te de se
vam godílo ravno tak; vi bote stari, le-
po ardéqo líce se zgybí, vasi lasjé do
séri, — ino premínuvsa de davno cveté-

qa mladost. Na naso telno lepoto ne smemo prevzetni biti ino se zanásati; naglo príde beteg, hitro se priblíxa smert, ino odvzeme qerstvo dete ino cvetéyega mladeniqa ravno tak lahko, kak starega soseda tam prék blizo nas — kerí je — osemdeset lét star — vqerah vmerel.

O, ne zanéste se na mladost,
Le krepost bodi vasa radost!

43. Myhja ali merzka goba.

Mati so na letni dén merzko gobo na mízo djali, naj bi z' no myhe odpravili. Xelqno so one priletéle, jò jele ino pokápale.

Ravno tak, je Izidor vyqil, se godí jezero lydém, kerí za posvetnim veseljom lakotijo, se k' qemi skoz qegovo zvynejo lizaje, lesneqe, lepoto, ino nasladnost povábiti dajo, se ga vxijejo — z' nepremislenom! da je v' qemi qemér, kerí vmorí — dyso, ino naj berxej tydi telo. Le premislite nesramotnega zamerladnega qloveka, kak on noq ino den za grehom síli, peneze, zdravje, postene, ino

kaj se je hujso, svojo dobro vest — svojo neduxnost zgybí. Greh je na zapelane jako lepo osnáxen, ino vleqe na se ino primárja nase xele; alipà kak hitro smo se ga vxili, xe obuytimo pogybleje, nepokoj, ino texavo v' sebi. — Ogiblite se, otróki! grehovega qeméra, bole kak kaqe, qi dugo xivéti ino veséli ino sreyni vmreti qete.

44. Vtiujja gnezda.

Izidor je najsel v' lési gnezdo ino v' nej neke mlade. Glejte, glejte, je otrókom prizával, glejte tote maliqke stvari; ne morejo se hodíti, neti letati, ino bi mogle zagladíti, qi jih ne bi stari skerbno kermili.

Vi ste tydi né veq bili, resniyno, se dosta mene, kak toti vtiyeky, ste bili; dvé, tri leta so vàm mogli starsi jesti ino piti davati, ino vas na rokah okóli nositi. — Le se opomente na to; ja ino mati sva dosta tryda ino noqi brez spagna mela, dokliq ste ne sami le stati ino

jesti znali. Za toto skerb pà nama nikó-li ne de xal, či ste verli, poboxni ino pokórni otróki.

Či pà ravno jim je oya xe zrok povédal, so se otróki le znovi pitali, zakaj ne izletávajo toti mladi vtiqi z' red starimi.

Na to je Izidor se k' časi novi navyk otrókom prilóxil, rekoč: Prej, kak se letati čé, se morejo peróti meti. Ponte si to; kajti to dojde tydi vás: Vi ne smete misliti, da znate čedni ino mudri biti, gospodyvati ino zapovedavati, prejdou, kak se kaj navyčíte. Kdo letéti čé, prejdou, kak peróti má, padne nevolno nadno; alipà príde jastreb ino ga pojej. Ino kdo čeden ino gospod biti čé, kda se niq ne rázumi, tístemi se zgodí ravno tak hujdo. Jeli ne znate, kak je sini v' Evangelji slo? — On je tydi ne htel veq v' gnezdi — v' hrami pri svojemi oqi ostáti, temou sam biti gospod. Alipà hitro je z' jim skončano bilo; svojo glestvo je naglo zapravit, se nagodil med

hujde lydí, kerí so kak jastrebi nad nêga padnuli; nató je bil v' sili ino veliki nevóli, ino zadniy jako rád, da ga je dober oqa pá nazaj vzal.

45. Mravle.

Kda so oni tak vsi v' kyp skoz lés, ino blizo s' vsako stopíno mimo mravlinovcov sli, jè je Izidor na tote maliyke stvari opoménuł: Kak delavne ino netrydno skerbne svoj strosek isejo. One be-xíjo celi dén, yí ravno jih nikdo ne opomíja ino primárja. One xe same znájo, da si zdaj po leti zbírati ino správlati morejo, ovaqi ne bi v' zimi ali hujdemi vremeni mele kaj jesti.

Resniyno, lydíjé tydi znajo, da bi mogli delati ino sranyvati, dokeliy so zdravi ino pri moyah. Dostakrat príde beteg, ali kaka dryga nevóla, kde se nikaj veq zaslyxiti ne more. Polek tega pá so vnogi le brez vse skerbi; dokeliy so mladi ino zdravi, se gledajo dobrih dnevoj vxivati, ino ne mislijo na starost ino silni qas, ino se ne oskerbíjo s' stros-

kom — neti na eden den — naprej. Kda si poznej nikaj veq zaslyxiti ne morejo, te pride xe glád ino nevíla nad njé. Vyq-te se zato od mravel — delo ino skerb za prídóqe qáse; njh nikdo ne primárja, vas pá opominajo starsi ino vyqíteli, ino tydi xe vasa lastna vést.

46. Sraka v' germi.

Kakdá gerdo tam v' germi sraka qekéqe, je med Izidorovimi hlapci eden rekel. — Kak pá znas, je pítal kmet, da je sraka, se pá jè ne moreš viditi? — To spoznam po glasi, je povedal hlapec.

Tak, je kmet govoril dale, se spozna vtiq iz perja, ino lydje — iz svojih beséd. Qi ednega strasno preklinjati ino sramótne beséde zgovárjati qyjem, te k' qasi znam, kaki je, qi ravno ga ne vidim, ali blixé ne poznam. On nè má dobrega serca, njega je ne srám, to ovádijo njegove hujde besede. Skerlec ino slovíq ne mata gerdega qeketana, ino ravno tak verli posténi qlovek tydi ne má hujdega guqa.

47. Kokodákane.

Poslyšaj, kokót popéva! — Polek tega se je Peter močno vstrasil.

Misli, kak da bi tydi tí bil Peter, ino to si ti tydi; xe dostakrat si Gospóda zatajil, njegovo zapoved prelomil ino se Evangelja sramyval. — Prezoberni tvoje misli, pretóqi bridke xalostne slojze, kak Peter, ino prosi Boga za odpysenje. Da si s' Petrom ednáko nesrečen Jezusa zatajil, zato nasledyvaj Petra tydi v' pokóri.

48. Kvokla.

Enkrat so otrôki ne veq pri svojemi oqi ostáti, temoq odbéxati ino se igrati hteli. Zato je oqa pokazal na kvoklo, kera je ravno na belicah sedéla.

Glejte, kvokla vas osramotí. Xe veq dnevoy sedí nevnoxliiva ino se celo kerme ne dotekne; ino to qini, naj bi belice skoro zlegla; ino vi pa xmetno zmorete, le pol vyre z' mirom sedéti, temoq ste k' qasi vnoxlivi ino ne qete nikake-

ga poterplega meti. Jeli je vám za vyk meje, kak kvokli za belice? —

49. Xlapertki.

Po nekih dnevih je vzela kmetica kvoklo z' belic, naj bi vidla, jeli se pi-sanci ne bi zléxeni bili, ino najsla je, da je med osemnajstimi belicami le sedem dobrih bilo, ove pà vse xlapertne ino smerdéçe. Kda je Izidor vnoxlivost svoje kmetice v' pamet vzal, je pristopil ino rekel: se resen je vnoxlivo ino skoda za tryd ino skerb kvokle, ki je zobstonj tak marno legla.

Alipà jeli se ne godí tydi starsom dostakrat ravno tak? — Oni majo bridke tryde, pote ino dela za svojih otrokov volo, ino zadniq se med vsimi njimi xmetno le edno ali dva detéta na dobro ravnâti data. Ravno to se godí tydi vy-úitelom s' puno hixo dece; meje kak polovica ne se úe kaj lepega vyúiti ino k' qemi dobremi biti. Ino, oj! ki morem povédati, ravno tak se godí tydi samemi nebeskemí ouéti z' nami — negovimi

otróki. On skerbí ino pripravla za nas vse, nas obílno darýje z' dobrótami; ino mi pá smo ñemi malo hvalni, dosta lydi pá se podstópi ñegove dáre celo z' nogami klaqiti — zapravlati, alipà hujdo z' ñimi delati; oni ne marajo niq za Boga, ino postánejo v' svojih grehah ravno tak xlapertni ino smerdéqi, kak tote jajca. Alipà Gospod de je tydi z' nedovolnostjo ino hretnostjo izvergel — iz svojega kralestva.

50. Kokodauéqa kokós.

Kda je kokós jajce znesla, ino presilno ino predugo kokodákala, je Izidor opomiñal: Toti kokósi se pripodóbijo vnogi lydýe; kda kaj opráviyo, siróti pomagajo, ali sosedi v' sili na pomóu pristópijo — te se hvalijo sami ino svoje zaslyxbe jako razglasyjejo, naj bi celi svet znal, da so lybavno milost na blixnemi opráviili. Ino take ñihove lastne hvale so ravno tak neterpetlive, kak kokodákaje tote kokósi. — Qi ste kaj dobre ga vqinili, ali se vam kako posteye pri-

loxilo je, se naj pri vas tiho srani; to je dosta lepše, kak se veliko okóli hvaliti. — Poséбно gerdo pà je, reče Izidor k' svoji xeni, qi starsi svoje otróke povsodik hvalijo ino z' velikim hírom vedoq davajo, da so le njihovi naj verlési, naj lepsi, naj razumnési. Tega mía ne qeva qiniti, temoq se dosta veq skerbéti, da naj bodo resen verli ino skoz to Bogi dopadlivi.

51. Kokós na lyckih jajcah.

Pri drygi priliki je hixni oqa Izidor, kerí je vse v' pamet vzel, svojim otrókom rekel: Tota kvokla, ravno kak da bi qene lastne jajca bile, tak rada ino skerbna ostáne sedéti, ino léxe, ino le pà so jajca od drygih kokósi.

Tak smo mí — lydjé — ne. Mi lybimo ino za drago mamó prevéno le to, kaj je naso, se oberremo vseli naj berzej le k' priátelom ino rodbinskim ino zaverxemo dostakrat tiste, kerí so ne nase vere ino nase cirkve. Vyqmo pà se poterpleqe meti z' vsimi, ino tydi dobro-

činiti vsim, brez vsega razločka, naj si so nasi priateli, ali nepriateli. Glejmo le na delo, ne pa na svetlost, le na serce, ne na lice. Beséde so brez haska pred Gospódom, kerí naše serca ino obisti skysáva.

52. Kvokla ino písanci.

Izidor je s' svojo xeno pred dverami sedel ino na kýre v' dvori gledal.

Kak je kvokla skerbna, je rekel, kak se prevéno ogledýje, sem ino tá derje ino vse písance v' kyp zebrane má. Kda zernico najde, te vse pozóve ino ga pred svoje maličke verxe. Ino či pes príde, se ostro bráni. Kak hitro zagléda oddaleq jástreba, te se dere ino skaqe, ino se nasersena pripraví na boj ino ise pomóu.

Kaj li lybav xe pri toti nerazumni stvari vse velikega ne zmore! Iz lybavi se rodi skerblívost, dobrotlívost ino moq. Kaj se li ne bi mogla lybav za otróke pri lydéh opraviti? — Alipa, joj! vnogi ne činíjo niq za otróke, neti teliko, kak

tota kvokla; so ne tak skerbni za svojo deco; jo pystíjo bexati, kam ona le úé; ne branijo ino ne odeganjajo njenih nepriátelov, — zapelávavcov, hujdobnih zanikernih lydi, kerí kak jastrebi nad neduxnost silijo. Ino kak pá skerbíjo neki starsi za telno xivleje svojih otrokov, kaj vqiníjo za njihovo zdravje? — O, koliko otrokov najde skoz nemárnost svojih starsov svoj grob! Na tiste, moja lyba xena! pá ne úém celo ne misliti, kerí jè z' naprejvzetjom po svoji voli, kak koli z' lastno roko moríti zmorejó.

53. Nesrečen hlapec.

Hlapec v' Izidorovemi hrami je imél nesréqo, da si je v' padnenji svoje roke strasno pokvaril; spystil se je k' temi qern ino edna roka se jemi je mogla odvzéti. Vsi so okóli hlapca stali ino se jokali; kajti radi so ga meli, kak brata.

Le gledajte, je Izidor rekel, kak vraqitel roko odrezáva, ino se vyqte qloveujo nevélo premislavati ino se na qo tydi sami pripravte. Se je resen xalostno, da se hlapec more roke znebíti;

alipà se je le bole, da se to zgodí, kàk pà, da bi se ves xivot pokvaril. Roko mamò radi, alipà celi xivot ino xivleje se mamò rajsi.

Skoz to se nam dá razuméti, kaj je enkrat Kristus vyžil: Či tè tvoja noga, tvojo oko, ali tvoja roka pohujsa, oko izderi, nogo ali roko pà odsékaj; kajti bole je, bres oka, noge, ali roke biti, kak se z' obéma pogybíti. S' tim je htel povedati: Či te kaj veselí, ino ti qasen hasek pripraví, polek tega pà tvojo serce pokvarí; tè to zapýsti, odvérxí. Či ti je qlovek zrok na greh, qi te penezi na hujdo pripínajo, to ali kaj drygega tebe v' dobremi moti, — kaj je vyiniti? — zapýsti, odtergaj tako reč iz tvojega serca. ino qi ravno se ti je enkrat tak rada, — tak rada — kak tvojo lastno oko, kak tvoja roka ali noga; bole ti je, siróta ino nevólen ostáti, ino dobro vest zderxáti, kak pà bogat ino imeníten biti ino se v' qasnemi veselji znáti, alipà s' hujdo, nepokojno vestjo xivéti. V' kraj z' gnílim pogyblienim vudom, da se xivot naj zdrav zderxí; —

v' kraj z' grehom, da naj dysa, kera se je veq vredna, ne príde v' pogybleqe.

54. Krastava ovca.

Izidor ino njegova xena sta pogledávala svoje ovce, ino med njimi edno krastavo najsla. — Tota, je rekla kmetica, se more zoseb djati, ovaqi se nama ove okrásti. — To se more zdaj k' qasi zgodíti, je povédal tydi kmet.

Ino qi najdeva, je Izidor govoril dale, med najno dryxíno koga, kerí je tydi krastavi — na dysi betexen, hujdóben, pogyblen — kaj mava te vqiniti? — Ali qi k' najnim otrókom hujda deca síli, kera jè zapelati ino hujde narediti zná, kaj je vqiniti? — Neli resen, takemi hlapci, taki dekli, taki deci je k' qasi najni hram prepovédati ino zabrániti, ovaqi se najni otróki pogybíjo? Se pá se ne va za otróke meqe skerbéla, kak za ovce!

55. Mirovitne ovce.

Kda koli je Izidor qredo ovc na poli mirovitno se pasti, alipà v' ovqnici tes-

no ino mirno stati vidil, je vseli rekel: Ovce so dosta űednése, kak lydjé, ino majo, edna proti drygi tydi veű lybavi. Niedna ne oxáli dryge, tiho ino poterplívo stojíjo, tesno edna pri drygi.

Lydjé pa xivíjo v' prevéni sváji, se syvajo ino grizejo med sobo, kde le morejo. Dostakrat sta le dva v' ednemi hrami, ino ne mata zadosta prostôra; niédén ne űé drygega terpéti; prekliűata, bíjeta se, ino xelíta eden drygemi smert. — Vyűte dà se zato po toti mirni xivíni vsikdar mirovítni biti; ne povejte eden drygemi, neti edne hujde beséde, terpte ino lybte se med sobo, ino ne bóte k' űasi űemerni, s' psyvanom, prekliűanom terganom, syvanom ino bitjom k' redi.

56. Ovce s' pastírom ino brez pastíra.

Enkrat se je Izidor od ovc tydi to vyűil: űi ravno so ovce krotke dobrovólne stvari, se jim le tydi pastíra treba. Le glejte! kak hítro se pastír odverne, xe razbexíjo.

Tak so tydi otroki; kak dugo so starsom pod oqmi, so tihi ino verli; kak hitro pa so sami, zaunejo svajo ino tergame, ino grejo kam koli. Ino ravno tak bi bila dexela brez ladavca; vsaki bi delal, kaj bi htel, nieden ne bi na hasek drygega gledal; vsaki bi zadniq rad krez dryge gospodyval ino zapovedaval. Ino tak so vsi otroki — vsi lyd-je — tote zemle. Gospod v' nebesah nas more prevéno pasti, celi dén okóli nas gledati ino hodíti ino nas s' texavo ino terplenom v' kyp spravlati. Prevéno jè-mi qémo odbéxati, ino ne poslysamo negovega lybeznivega pastirskega glasa, qi ravno je on — toti nas dober pastir — celo svojo xivlene za nas dal. Kde, qém opítati, kde je bolsi pastir, kde bol-sa pasa, kak tam, kde Kristus s' svojim navykom pase?

57. Hitro odidóqi strijec.

Xe veq let je qakal Izidor na svo-jega brata, ino otroki so se z' oqo red

xe dugo na strícov príhod veselili. Kda je zadniy prísel, se je ne mogel duxe, kak le dve vyri pri njih pomydíti. Ne so se skoro strica prav pozdravili, je on xe pá od njih slovo jemal.

Otroki so se jokali. Izidor pá je tydi toto priliko v' hasek vzel, ino jim rekel: Bote dovólni, moji otroki! ino veste strici sreyno lahko pot. Vas se de nekokrat takega kaj dojslo. Dostokrat bote dugo kaj xeléli; ino kak hitro de príšlo, de se vam xe pá odvzelo. Jeli pá je ne tydi z' nasim xivljenom ravno tak? Mi pridemo na svét, hodimo neko leto po nemi okóli, ino na to se moremo xe pá napótiti; pride smert, ino mi idemo tá, odkod smo príšli — v' veynost. Ino qi ravno doxivímo sedemdeset, ali osemdeset let, se nam le zdi, kak da bi se na sveti samo obernuli. Na sveti nega niy stalnega; tam zgorah vise zvezdnega sunqnega neba, tam se li je nasa prava domovina. Veselte se, otroki! tam ne bote samo vasega strica, ino mene ino mater vidli, temou tydi dosta jezero drygih dobrih lydi; tam ne bode stri-

jec veq od vas hitil; veqno ino nerazloqlivo bomo tam vkyp. Veselte se zato, otróki! bote pa tydi xe zdaj poboxni ino verli, da si tá príti tydi zaslyxite. — Joqne slojze so postale na radostne slojze, ino slovo je bilo nebeski vesélo; vsi so zvali: Srečno! z' Bogom do drygóqvideña, — do drygóqvideña tam zgorah! —

58. T e ŋ a.

Moja teña, je edno Izidórovo dete reklo, ide povsodik z' meno; qi grem po malem, gre tydi ona pomalem; qi ostánem stati, stojí tydi ona; qi okóli skaqem, tydi z' meno okóli skaqe. —

Teñi ne mores vuji, je odvísal Izidor, ino ravno tak, qi si gresil, tydi ne mores oditi kastígi pred Bogom ino tvojo vestjo. Gresnika nasledýje ñegova hujda vest 'povsodik, pri deli, v' postelo, v' cirkvo, ino k' veselji. Tydi sramota nasledýje vsako zlost ravno tak, kak teña telo. Ednako pa je tydi s' protivnega strana; qi je kdo kreposten, ga povsodik nasledýje ñegova dobra vest, ino na

krepost príde vseli le qast — qi ravno ne vseli na sveti, — gotovo pred Bogom.

59. P l u j x.

Príte, je zval Izidor, príte ino glejte, totega plujxa! vso svojo glestvo nese s' sobo, ravno tak, kak skopec.

Skopec tydi, kde koli stojí ali gre, má vse svoje peneze, vse svoje glestva pri sebi v' serci. On je vzemè s' sobo v' cirkvo; s' sobo k' mizi; v' jytro, kda se zbydí, so negove reqi negova perva mísel, ino pri zaspani negova posledna skerb. On se jim ne more odpovedati, da so pregloboko v' negovo serce zarásene, ravno tak, kak lypána na plujxa. — O, kaj je to za tryd; teliko s' sobo nošiti, na konci pà se le more vse zapystiti.

60. Nesolena hrana.

Kaj je ne soleno, paq ne má nika-kega dyha ino nikáke moqi, je vodéno ino medlo. —

Ino űi űlovek brez razuma ino pameti dosta govori, kaj on sam ino drygi ne zastopijo, je z' űim ravno tak: űegovo lopótaje je brez soli, brez dyha ino moűi, ino taki lopotavec se vsim vnoxa ino gerdí, povsodik se od űega velí: Bedásti lopotavec, — sol sém!

61. Vugledna omára.

Ob letnemi sejmi se je med drygimi reűami tydí v' eni vugledni omári dosta viditi znalo: jako lepe mesta, visoki gradi, cesári ino krali. Ne so se mogli otroki zadosta preűednuti, kda so veűer ta prisli, kak da bi tak vnoxe ino velike reűi v' tak mali omári prostor mele, ino daleű, silno daleű od űih bile. Drygi dén je prisel mox s' toto omáro v' űihovega oué hram, ino kda so se se enkrat vsi v' nej nagledali ino spreűednuhi, je dal Izidor omáro odpreti, ino zobrazene mesta, grade, cesáre, krale ino vse vynvzeti, ino svojim otrokom reűe: Glejte pá zdaj, kak velike so tote mesta; na ednemi papirovemi listi stojíjo vse ty. Skoz steklo

se resen vidijo velike ino daleč v' kraj, ino tydi jako lepe; alipà vse se le našim očém tak svetijo.

Z' vnoгими rečami na sveti se nam tydi ravno tak godi. One se nam velike ino jako lepe v' mislah zdijo; ino mi se skoz njihovo svetlost, kero okoli sebe razsirjavajo, sami kanimo; ųi pà je blixo ino po njihovih nàravnih lastnostah v' pamet vzememo, ųi si oddenemo steklo našega zdeņa; te lexijo one celo male, ne dosta vredne pred nami, ino mi se znajdemo vkaņeni. Svet je velika taka svetliva ino vkanliva omàra za vse tiste, keri le skoz steklo, nikóli pà zoseb v' omàro ne pogledajo. — Ne dajte se slepiti, ino míslite: Za steklom se vidi vse celo naši.

62. Sunyno omráčene.

Izidor je tydi od naravnih prikázov nekaj znal, ino se je zato ne lahko v' strah postaviti dal, ųi se je v' naravi kaj posebnega prikazalo. On je iskal dosta več, tydi ty za se ino dryge hasek najti. Po-

stalo je sunyno omráčene; deca ino dryxína sta ne vedle, kaj bi to bilo, ino vsi so bojéy oyo pítali, zakaj bi zdaj tak otemno biti zaqélo, jeli bi, zna biti, celo sodni dén xe prisel?

Sunce, je odgovoril Izidor, stojí zdaj, kak prejdoy na nebi, alipà ono ne more svojih xarov ino svoje lyqi na zemlo opréti, da je mesec med űe ino zemlo stopil. Xari zato síjajo samo na opaűni meseűni stran, ino ne na nas. Őakajte le, skoro de pà naűi, kak hitro de mesec mimo pretekel. To ino se veű je Izidor svojim otrókom za űihov razum razloxil. Alipà on je htel meti, naj bi se oni od űega se kaj bolsega po totemi prikázi vyűíli, ino jím je zato skoro na tó toti navyk dal. Kak mesec med sunce ino zemlo stopi ino sunyne xare vloví, ino jih k' nam sijati ne pystí, tak delajo tydi nasi grehi ino hujdo poxeleűe loűno steno med Bogom ino med nami. Ravno, kak mesec stopijo zmes ino zaslánjajo svetlóbo — Boxji glás, Boxjo milost ino Boxjo segrevajoyo moy, ino v' nami postáne otemno, naso serce se om-

rači, ino naša vola postane slaba, brez moči. Ino tak je te pri nas — v' naši dysi velika černa tema; mi smo slepi, se porévamo v' temnicah, ino zablodimo na zapotje — se vu vekse zlosti. O, ne pystite, vas prosim, ne pystite nikak totega meseca — greha — zmes stopiti; ino či pä je xe pred vami, ne mejte pokója, dokeliq drygoq ne odíde; gledajte le moyno na nebo, edna iskra de se vam prevéno sém dol svetila.

63. Mesec od sunca osvetlen.

Mesec, je Izidor vyžil, kak nám vyčeni pravijo, ino tydi ja moyno verjem, ne má v' sebi lastne lyči; on je temno mračno tryplo, ino ne bi niq svetil, či ne bi sunce svojih xarov na njega opíralo.

Meseci se ali godí, kak nam lydem. Či Bog ne bi lyči ino spoznaja krez nas razlejal, ino nas s' svojo moyno okrepi, kaj bi mí té bili? — Nevedoče slabe stvari. Bog je za nas, kaj sunce za mesec: razsvetitel. V' nami je on lyč vujxgal — razum, kerí nam svetlo ino

zvesto kaxe pravíco ino krivíco, kaj je dobro, kaj hujdo. Tydi se je on toto znotreño lyq v' nami poóstril, ino jì vsek-dajni strošek sporóqil skoz nazóqno svetlo lyq zryn nás — skoz Iezusa, — on vsakega osvéti, kerí le odperto oko, — pripravleno serce má. Qi mi tisto nevidítno lyq v' nami, ino toto vidítno zryn nás, — kera v' svetemi Evaygelji tak svetle xáre na nás opíra, — zvesto ino dobrovolno nasledyjemo, te hodimo povsodik slobodno, ino se nikde ne spoteknemo. —

64. Mesec brez sunca.

Kak nevolno bi za nás bilo, je zdihávajouq pravil Izidor, qi bi nam prevéno le mesec svetil, ne pa sunce sijalo. Meseqna svetlóba ne dela toplóte; zemla ino lydje bi odrevenéli, niq se ne bi zezorilo.

Glejte, ravno tak nevolno je bilo s' qloveujim narodom pred Jezusovim prihodom; qloveuje dyse so te tydi bile drevéne. Xidovi, na priklad, so resen

meli tydi zapoved, ino ne samo edno, temou vnoge ino ostre zapovedi; alipà ne je bito pravega primarjana, temou le veu nazouna sila, kak pà znotrejo postene ino lybav za pravico ino krep-
 post. Kristus se li je xivleje v' mertvo qerko ino lybav v' merzlo qlloveujo mi-
 sel prinesel, ino je njihove terde serca
 skoz svoj dyha pun vyk, skoz velike
 qydexe, ino skoz Boxjo xivleje — skoz
 stalno smert, ino qlstivno od mertvih-
 vstanene segrel.

65. Meseuna svetlòba ino sunu- ni bliskét.

Jako lepo svetì lybi mesec, je Izidor
 svoje otroke opomenul, kda je xe poz-
 no z' nimi domo sel, alipà lybleso se mi
 je le sunce, negova svetlòba je moqné-
 sa ino svetlésa, ino za dneva se ide le
 dosta slobodnej, kak pà pri opuni me-
 seuni svetlòbi. Obé svetlobi sta dobri
 ino dara nebeska; alipà lybleso mi je
 le sunce.

S' suncom ino mesecom se mi ravno tak vidi biti, kak z' nami lydmi ino z' Bogom, z' nasim spoynanom ino vedenom, ino z' Boxjo mudrostjo. Mi resen znamo tydi dosta zmisliti, se dosta navyqiti; alipà kaj je vso naso vedeje proti naj visesemi Boxjemi razumi? — kerpane, — le samo kerpane! Či kdo sam qé muder biti, ino se na svoj razum zanása, te gotovo zablódi; kdo pà se po Boxjemi poveljeni ino Boxji mudrosti ravná, ino se po Boxji lyqi vodíti dá, kera se je nam posebno v' Jezusi — v' negovemi vyki — prikázala, taki hodi po pravi cesti. Ja sem svetlóba, pot ino resníca, tak je govoril Jezus. Boxja mudrost je ravno ob teliko — ino se dosta bole — neskonqano visesa krez vse qloveuje razume, kak imenitno jaka sunqna lyq proti medli meseqni svetlóbi. Le, kdé Boxja lyq sveti, — ne pà od lydi zmislen vyk, ino qloveuje zapovedi po qloveujih xelah, — le tam príde prava lyq v' nas razum; le, kde sunce svojo lyq razsirjáva, le tam je prava svetlóba.

66. Zvezde.

Glejte visek, kak male nam tote zvezde naprej pridejo, ino one pa so le, kak naravni zvedavavci vyujijo, tak velike, ino se dosta vekse, kak nasa cela zemla.

Ne je ali vse, kaj se malo vidi, tydi resen malo. Ci se nam kaj boxno ino malovredno vidi, se je zato ne boxno ino malovredno. Neki qlovek nam je boxen ino se nam vidi malovreden, alipà celo hujdóben ino zlóqast; ino pred Boxjimi oqmí pa je imeniten ino lyblen. Nas pogléd je prekratki, mi ne vidimo v' serce drygega, ga zato tydi nikoli naj ne sodimo. Ino qi se od drygih zaniqávamo ino zametávamo, nas to naj nikak ne oxáli, temoq bodmo ponixni ino mísli-mo: Mi qémo v' oqéh totega sveta radi zaverxeni bíti, qi smo le lybí pred Bogom. Se se zvezde tydi male vidijo, ino so le velike!

66. Slepo dete.

Ravno, kda je Izidor tak govoril, je prislo slepo dete njegovega soseda k' gemi; ino on ga je za roko prejel, v' svojo hixo pelal ino svoji xeni rekel: Ah! kaj bi starsi dali, da bi toto dete pogled dobilo. Den ino nou je to njihova xalost!

Se resen je to veliki krix; alipà kak malo xalosti se znajde za dysne sleposti volo. Neki starsi majo na teli zdrave otròke, alipà bedásti so, niq ne znajo, delajo hujdobo — ino se tak skaxejo slepi na dysi! ino nad tim se ne xalostí oqa, ne mati.

68. Roxe v' ogradi.

Preci na to je gradil Izidor roxni ograd. Da pà je kmetíca, kera je ravno polek stala, to za nepotrebno spoznala, je on celo qedno odgovoril: Roxe morejo s' koli ino sibjom dobro zadelane biti; ovaqi prídejo lydje ino xivína nad ne, ino mi pogybíjo veselje ino tryd.

Ja mislim ravno, se na dosta drag-
se roxe — na najne otróke — tydi toti
so roxe — roxe zakonske; ino tote mo-
reva zdaj skoro ino prav skerbno redíti
ino braniti — pred lydmí, kerí je sra-
motnej, kak xivina, v' naj lepsemi cvetji
popádnejo ino pokvaríjo.

69. Tiho ino lahko tekóqi potok.

Celo blizo mimo ograda je tekel ma-
li potók — pomalem ino v' miri. Izidor
je to v' pamet vzel ino rekel: Skoro naj
mensega syméta nega qyti, tak tiho se
vleqe kre vesi ta dol.

O, da bi mi v' tihoti ino miri totemi
potóki ednaki bili, ino tydi tak tiho ino
mirno prexivali! Na tihem dobro delati
ino krepost opravlati; o, to je tak lepo,
ino pripravla qloveki veselje. Zato je
vyqil tydi Jezus: Molte na skrivnem,
qinte dobróte brez glasa, brez vedou-
dávanja na potah. Tiho ino pomalem te-
qe potok, alipà le preveno dale. — Kdo
se prevéno ino pri vsaki prilíki za do-
brim paqi, bodi si ravno pomálem, prí-

de zadniq le daleq. Kdo vsaki dén le eden greh na sebi pobólsa, de zadniq tydi vsih resen. Na tihem dela Kristján dobro, alipà brez tryda, on niedne stopíne ne vqiní naqi, kak le naprej — na pobolsaje, ino niednega dela ino niednega dneva ne sklene on brez blagoslava, brez pridobíjka za svojo dyso.

70. Syméqi potok.

Krez tri dneve poznej se je tók, ker je stertal vyre zvyne vesi kre lepih rjiv ino travnikov tekel, visoko natekel. Kda je Izidor ta vyn prísel ino vidil, da jemi je voda od negovega selísa lepo rivo odnesla, je nad kvarom nevolival, ino likí razserden proti vodi rekel: Kajda gerda voda ne dela! dén ino noq prevéno prasí, se z' valóma strasno sýva sém ino tá, bíje silno na vse kraje ino v' sé méqe eden falat zemle za drygim! Alipà kaj se mî hasne toxiti nad toto lakotno vodo! tydi v' nam je ravno tak gerdi lakotni tok — hotivnost ali poxeléne — ino v' nami ravno tak prevéno

prási ino se postávi celo nad nas razum, podkópa ino podére vso naso lepo naprejvzetje na enkrat, ino pred totim silnim symeňom hotivnosti ali poxeleňa v' nami, ne uyjemo veq Boxjega glasa ino beséd nase vesti, se damo, kak zemla od vode v' hotivnost potegnuti, ino veqkrat celo poxréti.

71. Vsi toki prídejo zadniy v' morje.

Kda je htel oqa xe od vode domo iti, so se ga otróki pítali: Oqa! kak dalje pà teqe tota voda? — Do Dynáje, je odgovoril Izidor. — Ino kam pà teqe Dynája? — V' morje, je rekel oqa. V' morji se steqejo vsi potòki ino toki.

S' tekóujimi vodami je tak, kak z' nasim xivlenjom. Vyre, dnevi, tjedni, meseci, leta teqejo tá — v' morje veqnosti. Čas se ravno tak, kak voda ne more vstaviti; mi se ostarímo, sami ne znamo, kda, ino stojímo pred vratami k' veqnosti, kam jih je xe dosta miljo-

nov pred nami odíslo, ino se tydi za nami dosta miljonov prislo bode.

V' qase tote

K' redi bote!

72. Snaxen golob ino blatna sviņa.

Niy je Izidor ne mogel meje terpéti, kak qi so negovi otróki ali dryxína nesnaxni ino gnysóbní bili. Poglednite le golóba, je rekel, ino kazal skoz okno vyn, kak lepo je on snaxen ino opravlen; nikake nesnáge nega na nemi, prevéno je negova skerb, se snaxiti ino kópati. Jeli se vam ne dopadne bole, kak sviņa tam, kera je vsa gnysna, ino se zdaj znoviy v' blati kota, ino na tém svojo veselje má.

Ne vadite se mi nikoli po sviñi, temoq po golóbi se ravnajte. Bote snaxni v' oblaqíli, snaxni na líci, snaxni na rokah, snaxni vu vsih reqah. Snaga je ne greh, tydi ne gizdost; snaga se dopadne Bogi ino dobrim postenim lydém — zderxí zdravje ino da dugo xivleje.

73. Č e l a.

Na jako topel protilétni dén, kda so uéle marno vyn ino noter létale, je opomínal hixni oqa Izidor svoje otróke na tryd ino réd. Vidite, kak hitíjo, kak vsaka svojo delo opravla; ena hodi na cvetje po méd; dryga ga prinese, kam slísi, iná ga zadéla, kak treba. Ino da bi se li mi ne mogli viditi v' kosi, kak si one svoje hixke kynstno ino po redi napravljajo, kak ene lexejo, dryge pá prevéno nosijo ino delajo; kak bi se mí uydivali.

Kde tryd ino réd gospodyjeta, kde vsaki svojo opravílo má, ino prav oprávla; tam gre vse dobro. Resniqno, tote uéle so nam lydém na priklád, od njih se mamó vyúiti, marno delati ino vse po redi oprávlati. Nemarnost nam pripravi strád ino sramoto, iz neredi pá príde v' hrami zmoqenje ino dosta hojena zobston.

74. X e l e v.

Lycki lydje so xeléva po dexéli nosíli, ino ga za peneze viditi dali. — Kak pomalem ino xmetno se gible, je rekel Izidor; on je celo stisnjen od xmetne ino terde lypáje, v' kerí kak zazídan tequí.

On mè opoméni ravno na tiste lydi, kerí v' nepotrebnih ino praznih skerbah alipà v' penezih ino dobrotah tequíjo; oni so ravno tak stisnjeni, ne morejo radi ino veséli biti ino ne vísek na nebo gledati. Kak rad ino vesel je proti takim tisti, kerí se le za krepost skerbí, svoje duxnosti spuni, ino nató — za se skerb Bogi priporoqi.

75. Plantavec.

V' nedélo so vsi sli k' Boxji slyxbi. Na poti je sedel plantav milno nevólen ulovek, kerí je v' mlajsih letah mel nesréqo, da si je roke ino noge potérel; ino kda je starési postal, se se je tydi slyha ino pogleda znebil. — To je paq velika nevóla, je rekel kmet Izidor pun

milosti! Kaj ne bi toti mox dal, da bi kdo prisel, ino jemi ravne roke ino noge, zdrav pogléd ino slyh drygoų spravití zmogel; da pá je siróta, ino ne bi plaųati zmogel, o, kak bi on hvalil ino obéųal vse svoje xive dneve svojemi dobrotniki slyxiti!

Ino glejte, Bog je nam roke ino noge, ino vse ųyte dal, ino mi jemi le ne ųemo slyxiti, ne ųémo ųegove vole vųiniti, ne ųegovih zópovedi spuniti, neti hvaliti ne ųémo ųemi — nasemi naj veksemi dobrotniki. O, nehvalni lydјé! opomente da se le enkrat, da vas Gospod ravno tak nevolne narediti zna, kak to-tega ty. — Hvalte vsaki dén za ravne vude ino zdrave ųyte, ino se jih vxivajte na dobro ino v' hasek, za delo, ino naj mudrésemi stvoriteli na ųást, — k' vasemi zvelíųaji, ino drygim lydém na pomoų.

76. Lesųaki.

Pojdoų so si otróki po meji tergali lesųake, ino za oųétom bexéų zvali: Les-

ŕaki bi dobri bili; le so xmetno razlesknuti. Kdo ŕé jedre jesti, je odvísal Izidor, more prejdoŕ lysíno raztréti.

Ino kdo ŕé enkrat ŕeden ino razumen biti, se more mariti, paŕití ino tryditi, ino se xe v' mladosti za výk nevnoxliv skázati. Ino kdo kryh ino oblaŕílo méti xelí, more prejdoŕ delati ino si zaslyxiti. Ino kdo ŕé enkrat zvelíŕan biti v' nebésah, tisti se ne sméj zdaj nad terplenom ino krixí toxiti, more dosta, terdih lesŕjakov v' xivlení razlesknuti, — te se li príde jedre, — plaŕa ino veselje, ino nebesko vxivaje. Nebesko kralstvo terpí silo;

77. Veŕajski mlin.

Dobro xito káple v' posódbu, vse drygo pá, kaj je boxno, prah ino prazna pleva, se odpahne.

Tak de se enkrat s' ŕloveŕjim narodom godílo, kda príde Bog sveta sodit. Kaj de xmetno z' dobrimi delami, de prislo v' xitníco — v' ŕegovo kralstvo; kaj pá de se prelehko znajslo, v' ŕemi

ničega ne bode, kak le napihnjena prevzétlost, prazne misli, laxi, ino vkanljivost, tisto ne bode dobro ino príde v' drygo posódbo — v' kralestvo hujdih. Bote zato xmetni ino bogáti z' dobrim sadom; skerbte se za krepost, pokórnost, lybav k' pravim ino dobrim delam.

78. D i m.

Kde koli je Izidor dim visek iti vidil, je vseli rekel:

Glejte tam praznost ino preminost vse posvetne sreče. Velike misli od sebe, dobróte, penezi, ino vsa pouasna imenítnost, — premíne ino se zgybí dostokrat tak hitro, kak dim po zraki, od kerega skoro celo nikaj več ne de viditi.

79. V e t e r.

Kda je enkrat močno veter pihal ino zdaj totemi, zdaj tistem klabyk z' glave vnesel, so Izidorovi otróki nad njim psyvati začéli, hlapec pa ga je celo preklinjal. — Kaj pa ste tak bedásti

ino nepametni lydjé, jím odgovorí Izi-
dor na njihov neqéden guq: Veter piše,
kda ino kde pihali more; on je stvorjen
skér v' Boxji roki. Qi ga zato psyjete
ino preklinjate, to vqiníte le nad Bogom,
keri veter pihati pystí. Tydi ga ví ne
morete ze vsimi vasimi moqami zader-
xáti, ki ne bi pihal, ino qi ravno on
drevje piple ino hrame odkriva, nam more
po voli biti, — kajti je Boxjo ravnanje.

Mi moremo v' našemi posvetnemi
xivlenji silno dosta reqi terpéti, kere so
nam ne po voli. Qi boji ino betegi po-
stánejo, ino dosta jezero lydi vmreti ali
se postrelati more, — kdo qé to zabra-
niti; ino kaj bi hasnulo, qi bi mi psy-
vali ino preklinjali. Celo toxiti se ne bi
smeli, temoq muqati ino terpéti. Vse to
je ván Boxji, kerega Boxja previdnost
posíla ino odjemle, kak hitro ino kda
za dobro najde. Vyqte se poterpleqe xe
v' malih reqah, da se naj navádite, poz-
nej vekse texáve prenásati. Se vnogi vi-
her de na vas, ino nad vami priprasal;
stojte moqno, ino si pritisnite klabyk le
tesno na glavo.

80. Mesec ino sredonou.

Enkrat se je nagódilo, da so vsi pozno v' nóu, kda je xe vse v' vési spalo, domo sli. Mesec je svetil svetlo ino priatelno nad vésjo. To je Izidóra v' serci tak prejélo, da je postal ino z' vesélimi besédami rekel: Vse zdaj spí, le lybi mesec ide nad nasimi hrami pò nebi, ino gleda sém dol, kak da bi na straxbo krez nas postavljen bil.

On je lepa podóba Boxanstva, kero nad nami prebíva ino uyyva, celo priátelno, kda mi vsi spímo, na nas, svoje otroke sém dol gleda, nas varje ino bráni pred vsim hujdim. Jeli pà tydi vidite, kak se mesec zdaj ino zdaj za meglami skríje? Ravno kak da bi kaj hujdega vidil, ino z' gerdega proti hujdemi svojo líce zakrival.

81. Nouni straxavec.

Kak hitro so domo prisli, je Izidor svoje otroke opomenul na nounega straxavca, kerí je ravno prezával vyro: Ste ga zdaj uyyli — nounega straxavca?

Zmislite vseli, kda koli ga ujjete: Tak zove tydi Bog vsako vyro, pri vsakemi nasemi oqnnemi vterneji, naj bi nad naso dyso uyvati ino se vsakega greha ogibali; kajti skoz greh se zgodí veksas nesréqa ino nevála, kak skoz ogen ali skoz ropare. Uyte Boxji glás ino vasovest, ino odstavljajte, bodi si v' noqi ali skoz dén, vse, kaj je sramotno. — Hvalte Gospóda Boga.

82. 8tirje letni uqasi.

Bila je zíma. Sneg ino léd sta pokrivala zemlo ino vodo. Otrôki ino veliki lydje so meli na ledi ali po sanéh svojo veselje. Ino maren kmet si je z' voxno dosta penez zaslyxil; alipà si je vozil perst ino lapor na ríve ino travnike. Pri toti priliki je Izidor tak govoril:

Kakda je vse dobro, na hasek ino veselje lydém pripravleno. Vsaki letni uqas má svojo lastno radost. V' protiletji ujjemo vtiujo petje, ino vidimo dosta cvetja ino drygih lepih réqi; po leti stojíjo cele ríve pune naj bolsega silja pred

nami, da je le veselje gledati; v' jesén visí na drevji vse puno jabok ino grysek; — ino zdaj je naseo veselje z' voxno na sanéh ino s' sklizajom na ledi. —

Hvaliti, preveno hvaliti bi mogli Boxji previdnosti, kera je to vse tak mudro sporédila. Nieden leten čas je ne brez radosti, nieden brez haska, vsaki rodí svoje dare: cvetje lybeznivo protiletje, latovje vroço leto, zrel sád na drevji ino setvi hladna jesén, ino vnogi penezni drovníq dá merzla zima marne mi qloveki zaslyxiti. — Ravno tak pá, kak z' letnimi časi, je lybi Bog tydi s' vsakotero starostjo nasega xivleņa sporédeņe vgodil. Vsaka starost má svojo veselje. V' mladosti si radi pejemo ino smo veséli. Kda príde moxestvo, mamó veselje z' gospodareņom. Či smo xe stari, vidimo otroke ino otrouje otroke. Ino, nató príde nasega xivleņa zima — serost; tydi v' nej se nam vnogo veselje cvete, ino vnogo radostno obuyteņe oxiví v' seremi qloveki serce, kda se opoméni na preminuvše leta; — zadniq je qlovek

sit xivleŕja ino se zkoz néki ŕas rad po-
 ŕíva v' hladnemi grobi.

Vsaka starost má svojo veselje; ali-
 pà vsaka bi tydi mogla svoje dare po-
 roditi. V' mladih letah bi se mogli vy-
 ŕíti ino na pridóŕe ŕase pripravlati, tè
 si hixno gospodinstvo ali kaki drygi stán
 zebrati ino se v' ŕemi zvesto skerbno
 zaderxáti; nató s' poterpleŕom vse texá-
 ve nasega xivleŕja ino pozvoja prenásati,
 ino v' Bogi blaxeni, ino dostojno priprav-
 leni se k' smerti ino grobi nablixávati,
 ino se ne bojáti, temoŕ zanesti na blix-
 no od mertvih vstanenŕe! Tydi zemla se
 v' zimi poŕiva, ino skoro príde protiletje.

83. Topla hixa v' zimi.

Kda se je en dén gosti kosáti sneg
 vsipaval, ino silni mraz delal, so se mog-
 le vse okna zryn edne z' blaŕami zadé-
 lati ino med spehi ino rázŕinki s' predí-
 vom zaphati; ino vsi so se k' peŕi kla-
 ŕili. Izidor si je roke xmikal rekoŕ:
 Naj le siŕí veter kak koli, mi ostánemo
 lepo v' hixi pri topli peŕi.

Ino tak, je Izidor govoril dale, se more večkrat vjiniti; kda se okóli nas hujdi zapelavajúči lydžé znajdejo; morejo se të tydi dveri skerbno zapírati, ino se več, celo očí si moremo stiskávati, da njihovega sramotnega xivleŋa naj ne vídimo, tydi vyha si moremo zapháti, da njihovih pohujsavajočih gučov naj ne ujjemo. Potrebno nam je, da jè pystímo mimo sebe iti, ino da zvesto lepo doma ostánemo. — Tak se more tydi vjiniti, je pristavila xena, kda nas Bog s' terplenom obíse, ali preklinaje ino preganaje nad nas príti dá. Obernimo se vsi tydi te — v' se, v' naso znotrejo hixko — v' serce, ino premislavajmo, jeli smo si tak, alipa naši zaslyxili, ino míslimo: Bog je to poslal, ŋemi bodi hvala; ino nato smo si ne več v' veliki skerbi, ŋi ravno se kak koli okoli nas burka ino praší. Mi se zedinimo z' Bogom, ino obuytímo razveseleŋe v' ŋemi, ravno kak ty pri peči — toplóto ino branbo proti vetri ino mrazi. — Ti mislíš prav, lyba xena! jì je mox Izidor povedal, kdo se na Boga derxí, ino pod

Boxjo streho branbo íse, tisti je sloboden med vsakim pregánanóm, v' nesre-
 qi ino terpleñi. Tega sva se xe sama
 dostakrat dovédla ino zavxíla. Kaj je
 veselilo naj v' najnemi dugemi terpleñi,
 kde sva bila v' veľikimi betegi, ino se
 polek tega v' vñogoterih drygih nevolah
 ino texávah, — kaj, se zdaj pitajva, je
 náj tè veselílo? — Neli molítba na ti-
 hem, — v' pogledavanji ino zdihavanji
 proti nebi? — Xe dostakrat so nama sloj-
 ze tekle; — alipa Bog jih je ne samo
 odbrisal; On jè je tydi prejdoy prestel,
 ino zakaj dobro prestél? — Bog, moja
 lyba xena! ne vñiní nikaj zobston vñi-
 níti; — nájne pretôqene slojze do na-
 ma, to terdo mislim ino verjem, en-
 krat gotovo playane, zobston jih je Bog
 ne stel! — To je bila lepa predga od
 Izidora — le kmeta — pri peqi, ino bi
 se slobodno s' vsake predganice s' has-
 kom poslyhnula!

Zadniq se je Izidor na primarjane,
 kak je imel veqkrat navado, vñiníti, pri-
 stavil dvoje versti, kere si je iz svojih

dyhovnih knjig zapónil ino po svoji segi tydi peti znal:

Či ravno zdaj v' texávah sva,
 Zmes dava Bog veselje nama;
 Na ovem' sveti pà obá
 Le srečo brez terpleña mama.

84. Veski otroki vlačijo saní na breg.

En sloboden dén so se veski otróki vesélo na saneh po bregi dol vozíli. Z' velikim trydom ino primárjanom so oni vlačili ino tisali saní ta gor, ino jim je k' temi vsakokrat dobrega stertala vyre trebelo, ino v' polminoti je veselje v' dolspelani preteklo.

Za kratko veselje, je rekel Izidor, kerí je skoz okno na nje gledal, si delajo otroki tak veliki tryd. — Alipa, neli smo tydi mi veúkrat ravno taki otroki? — Kak vnogi skaúejo ino se potíjo, zamydíjo jéd ino spañe — za kratkega úytnega veselja volo. Ino dostakrat, kda si veselje ino kraúesi úas delati isemo, postavimo zdravje ino xivleñe v' nevar-

nost. Le se opomenite na gerdi ino premérni v' omotni skakaj, ker se pri nas texaukih lydéh ples, od terxkih pá — bál reçe. More se le uydivati, kak lyd-je, po kerih inda naj mensi vetriq pahnuti ne sme, tam v' plesisi v' gerdi, nezdravi, prasni megli xivéti, ino se polek tega veséli xivéti zmorejó! Ali kaj pá veski texák od mestnege veselja zna!

Dovolen v' texkem' stani

Ja le, kak kmet xivím,

No se na veskem' strani

Le v' Bogi veselím.

85. Hitro preminóqi sneg.

Kda so otroki v' jytro vstanuli, ino vidli, da je sneg, ker je večér prejdou padnul, xe pá ves premínul, so se uydivali ino pitali: Kam pá je tak hitro sneg prísel? — Na vodo se je genul, je oqa odgovoríl.

To se godí dostakrat tydi z' nasim xelenom ino naprejvzetjom; na enkrat postáne na vodo, — na niq. Tak se nám godí z' nasim naprejjemajom k' pobolsa-

ji; ono terpi vnogokrat le neke vyre; kak hitro pride skysavane, smo xe tydi pa v' grehah zapleteni; ravno tak, kak sneg, qi sunce toplo obsine, ali jyg popihne, ali dex pride. Tak se godi ze vsim, kaj zemla rodi, ino lydje spoqnejo; niq ne obstoji, vse je preminouo.

86. Lyq na mizi.

Qi je veqer, ali v' noui sveqna, ali oljova lyq pri jedi ali pri preji, na mizi goréla, je Izidor zdaj toti, zdaj drygi lepi pripodoben vyk dati vedel.

Qi se je lyq svetlo ino lepo blisketala, je rekel: Tak qista bi tydi mogla biti nasa vest, ino tak svetel nas razum; ali, tak bi mi mogli drygim z' lepimi delami naprej svetiti. Qi je lyq htela vgasnuti, da je ne veq olja mela, te je rekel: Tak je tydi pri nas, qi nasa vera ne má dobrih del; mi smo te tydi prazne svetila brez olja, — bedaste divice. Ali: Tydi naso xivleqe vgasne pomálem, kak hitro se Bogi dopádne. Kdo med nami zna, jeli se de jyter lyq ge-

govega oka kaj vidla; smert, zna biti, de jo prejdoq xe vgasnula. Bote pripravleni, ino se skerbte za veqno lyujo — za Bogom.

87. Mala lyu ino sunce.

Drygokrat je Izidor malo lyu na mizi kazal proti sunci, rekoq: Kak medla ino slaba je proti sunci! ono osvėti vso naso zemlo, mesec ino se dryge nebeske trypla; ino tota lyu pa nanq tote male hixe prav ino povsodik ne narédi svetle.

Ino kaj pa je trohica razuma v' nami, na kerega smo tak prevzetni, proti naj visesemi Boxjemi razumi? — Niy veq, kak tota maliqka oljova lyu proti velikemi goreqemi sunci. Bog zna ino ravná vse na nebi ino zemli; negovi lyqi je niy ne zatajeno, negove lyqi xár presíja celo naso serce, vse naj globse jezeríne ino celo naj viseso nebo. Ino mi, ah! mi lydje ne poznamo neti sami sebe, ino skoro ne znamo, kaj se ok li nas ino z' nami godí, ino qemo le tak mudri biti, ino dostakrat poti Boxje pre-

vidnosti ladati. — Bote ponixni ino spadnite nadno ino molte Boxjo veliko lyq.

88. Sunce za meglami.

Prevéno qé sunce sem dol gledati, alipa pod njim mimo idouje megle ne zaslanjajo. Tote goste ino qerne megle, — kaj so? s' njim bi jè mi znali spodóbiti? —

Jeli se ne ednaqijo našemi hujdemi poxelenji, kero v' nami okoli hodi ino pred lyq naše dyse staple, resniqine xáre odderxáva, kere od zgorah k' nam sijati qejo? Od tega príde, da je v' nami tak temno. — Megle, megle bi mogle v' kraj biti!

89. Sunqni obráz v' toki.

Enkrat so se vsi blizo toka pouqivali ino v' vodi sunce gledali, kak se je tam obrázilo. Vse, je Izidor rekel, ne se tekóqa voda s' sobo, kaj se v' nej znajde, le sunqni obráz ostáne z' mirom.

Tak se tydi vera ino vujpaje na Boga v' nami nikoli ne bi preméknuti sme-

la; prevéno ostani vere ino vujpaga obraz, — kerí se v' stvorítbi ves pun lybavi skaxe, — v' nami opomín pri vsih, tydi celo pri vsih naj texavnésih prigodih nasega xivleŋa. Ūi ravno vse premíne, ali se nam odvzeme, Bog ostáne le, ŋega ne zmore niedna oblást serci praviŋnega ŋloveka odtergati. Dostakrat visíjo megle pod suncom, ino te se tydi zgybí ŋegov obráz v' vodi; dostakrat prídejo xalostne vyre nad nas, te glejte noter v' sebe, kde se xiva vera gorí ino se sveti; ino se razveselyvajte v' misli: „Ūi okóli ino okóli sebe niŋ veŋ, kak le samo nevólo ino nesréŋo zagledam, se je le v' meni mír ino dovolnost skoz dobro vest, kera nepremeŋena stojí, kak sunŋni obráz v' vodi.

90. Namálano sunce.

Izidorov naj blixnési sosed je bil kerŋmár v' vesi, ino je méł na svojemi hrami sunce namálano. Veŋkrat je Izidor tá kazal rekoŋ: Sunce je prav lepo, alipà ono ne dela svetlóbe, neti topló-

te. Kda ovega sunca na nebi nega, ino tydi mesec ne sveti, te je toto sunce tydi vso temno. Ono má resen lepe ino velike xare, alipà v' njih nega xivléna; njim pomanka predna reč, — znotrejša moč, s' kero svéti ino segréva.

Toto sunce nasega sóseda se vso pripodóbi vnoгим lydém, kerí so tydi zvy nah jaki ino lepi, kak drygi, v' velikemi stáni slyxijo ino se z' imenom ino qastnimi znamlami pred drygimi svetijo; alipà vsa njihova reč je ne nič; oni so bedásti, nepametni. Toto sunce je ednako tistem lydém, kerí so od zvy nah po-boxni, ino v' priloxnih rečah puni marlivosti ino poboxnosti; alipà njihovo de-lo je le svetloba brez moči; njihovi marlivosti ino molíbi manka predna potrebna reč: znotrejša moč, qistost ino do-bróta v' serci. Vnogi molijo s' hujdim sercom, so puni nepravíce, puni nevoslivosti ino skoposti; ino qi ravno svojim blixnim kaj dobrega vqiníjo, se to od njih zgodí le samo zato, naj bi bili pohvaleni, alipà, da mislijo, Bog zato več ne gleda na njihove grehe, ino jè deseté-

ro playa s' posvetnimi dobrótami Niho-
va pobóxnost je merzla, kak sunce na-
sega soseda, ino brez svetlóbe pred Gos-
pódom.

91. Pol meseca.

Mesec naj stojí, ali se obráya kak
koli, mi na ηemi vseli le edno polovi-
no vidimo, ova pà se ravna prevéno vi-
sek od nas. On ali prevéno má edno po-
lovíno na zemlo oberηeno, drygò pà vi-
sek na nebo.

To nas podvyuí, naj nikóli ne gle-
damo samo na zemlo, na ηene radosti
ino dobróte; temoη naj tydi k' Bogi po-
vzdigávamo oúí, kerí nam veselje ino
dобрóte dáva.

92. Z' mirom idóuyi mesec.

Glejte, kak megle pod mesecom sem
ino tá letíjo; alipà on niη ne mára, z'
mirom ide on po svoji poti — ti lybi
mesec.

Tak hodi Kristján. On ne mára niq za niedno qloveqjo grajaje ino kriqaje, niq za silno skerb ino poteqe; bodi si v' dexéli boj ali mír, v' hrami sreqa ali nesreqa, — on ostane v' miri ino pripravlen na vse, on spuni svoje dyxnosti, ino se ze vsim drygim priporoqi Gospódi. Na qjegovi krepostni poti ga ne zmore niq zmotiti; tiho ino dovolno ide on skoz xivleqe.

93. Gosta megla.

Otróki! odkod príde megla, od zgoráh dol, ali iz zemle? — Iz zemle. — Prav, iz zemle. Iz zemle izhajajo vsakotere reqi, slabi, mokrote, ino tak dale, kere se nato skoro razdelajo, ino v' dexovnih sragah, alipà v' toqi ino z' bliskom pá dolkaplejo.

Tydi iz nasega serca, ali dosta veq, iz nasega poxeleqa se zavzdigavajo reqi, kere so megli spodóbne: pregnane misli, gízlost, prevzetnost, i. t. d. tote so ravno tak prazne kak megla, ino hitro preminóqe. Dostakrat delajo resen neki

lydjé. veliki veter ino posým s' svojimi besedami ino delami, ino ze vsim svojim zaderxávanom; alipa hitro se vsa njihova pregnanost razpahne, kak megla po zraki. Mi známo njihovo nepametnost gledati, ino se nád njihovim bedastvom smejáti.

94. Kalno vglédálo.

Či naso lice viditi čemo, kako je, te more vglédalo svetlo ino čisto biti. Či je rosnato, ali od praha ino dima zamázano, te se neke lise v' lici ne bomo v' pamet vzeli.

Tako vglédálo je tydi nasa vest; kda nas hujdo poxeleže ino laxlivo misleže slepí, te se vseli imenitnesi zovemo, kak smo; mi ne vídimo, kak z' nami je, ino resníce ne čyjemo veq čisto. Či na ravnoq v' svoje serca gledati čemo, se more prejdou hujdo poxeleže odbrísati, ino laxlivo misleže odprávití, ravno kak prah ino nesnaga z' ogledála. Či je kdo skopec, te prevéno stojí njegova penezna mosnja pred njim, ino on ne vidi skoz

no v' svojo serce na sramotno lakoto, kera prevéno vse le meti ino zderxáti qé. Qi kdo qemér ino zovraxtvo v' sebi nosi, te prevéno misli le na svajo, ino ne vidi, kaj v' negovemi serci zapisano stojí: „Odpýsti oxáleqe, moli za tvoje zovraxnike, ino jim qíni dobro.“

95. Silno nevolna siróta.

Enkrat so hitro pribéxali otróki k' ouí, ino prosili: Oqa! príte dà ta vyn, ino poglejte toto siróta; ona je vsa candrava, slepa ino plantava, niq ne qýje ino ne zna govoriti.

Kda so se otróki nato z' dryxíno réd síroti posmehávati zaqéli, ino si iz ne salo delati hteli, jè je Izidor ostro pogledal, se skazal pun milosti proti siróti, ino jim reqe: Nevolna ino nesrečna je tota siróta resen, alipà nikak se je ne nad no posmehávati. Nena sykna je puna kerp, alipa gena dysa zna biti qista ino brez madexa ino lepse obleqena, kak dysa nekega, kerí v' xidah, zlati, ino srebri okóli hodi. — Tota nevolna siró-

ta je svojo očno lyč zgybála, alipa nena dlysa zna prav svetlo ino čisto viditi očéta v' nebesah. Neno vyho ne čýje nič; alipa vestní glas zna ona le zastopiti, ino to je več vredno. Ona je resen plantava, či pá má ravno ino pravíčno serce, o, te je za no pri Bogi bolše, kak za jezero drygih, kerí majo ravne noge, alipà plantave — krivične serca.

96. Leséno jajce.

Na Vyzem je dal Izidor leséno jajce naréditi, ino ga jako lepo pomálati, ino se polek tega pozlačiti. Toto je on z' red nekimi pravimi nemalanami ino nepozlačenimi jajcami na mizo djál. Zdaj bos vidla, reče nato svoji xeni, vsi do svoje roke za pomalanim jajcom stegnuli, ino ga pred vsimi ovimi rajsi meti hteli. Kda so otroki prisli, je resen tak bilo, vsako je xelélo pozlačeno jajce, ino se je jokalo, či bi si drygo vzeti moglo.

Ne resen, je rekel Izidor posmehavajoč, ino je nato dal vsim toti navyk:

Tak so ne samo otroki, tak smo mi lyd-
je vsi: Kaj se blisí ino lesne, ino od zvy-
nah lepo je, to se nam dopádne, to si
xelímo, qi ravno je na sebi ino v' sebi
brez haska ino malo vredno. Mi gleda-
mo malokda na znotrejo vrednost, jeli
nam tydi hasne, qi le dobímo ino neki
qas naso qytno veselje mamó.

Lepo jajce moji otroki! je z' lesa,
vi ga ne morete jesti, — kaj vam hasne
bliskét! — Na tote beséde so pametnesi
ne veq jajca poxeléli; kaiti zadniq so
le kaj meti hteli, kaj bi jesti bilo. —
Radovólno so naháli leséno jajce naj
mlajsemi deteti, kero se je na tlah sedé-
lo ino se s' takimi reqami igralo. — Za
toto dete se je leséno jajce tydi resen
naj bole slisalo. Nahájte deci qeno igro.

97. Pavuk ino pavuqina.

Glejte, glejte, kak tenko ino s' try-
dom si pavuk tam v' koti prede mrexe,
kak se potém v' svojo lykno skríje ino
qaka naj bi se jemi myha vlovíla. Glej-
te, zdaj ravno se myha xe zapíqa, kak
dà on xe naprej bexí, ino jo cecati zaq-

ne, dokeliq ji samo koxo ino peroti ne nahá. Dekla! vzemi metlo, ino odmeti pavuqino, ino glej da tydi pavuka do-
bís, ino vbujti ga treba.

Totemi pavuki so vnogi lydjé spo-
dóbní; tydi oni si pletejo — v' svojih
misláh mrexe, — se bole s' krixoma
ino tenko — tiho neviditno, kak bi svo-
jega blixnega vlovili, vkanuli, ino na niq
spravili. Alipa skoro se njhova vkanlivost
zvej, ino pravdna oblást razterga njhove
hamiqne misli ino vkanlive mrexe, je v'
kastígo potégne, ravno kak dekla z' ostro
metlo pavuka s' pavuqino red pométe ino
zakonqa. Ne dajte se vloviti od takih
pavuki ednakih — vkanlivih lydi.

98. Osmójen stór.

Eno veqér, xe preci v' mraki so oni
vsi sli skoz lés. Blizo stó stopíq pred
njimi je stal oxgán stór, tak visoki, kak
mox. Vsi so mislili, da je qlovek, ali-
pà celo hujdi dyh.

Kda so blixé prísli ino se vkaneni
vidli, so se eden drygemi posmehávali,

ino Izidor je rekel: Človek se boji re-
 qi, v' kerih se ničega bojati nega. Mi
 smo si v' strahi pred smertjo, — ino kaj
 pà je smert? — Meni se ona nikaj groz-
 nega ino strasnega ne zdi. — Gotovo, qi
 mi enkrat blizo smerti pridemo, nam je
 ne več strasna. Mi smo zdaj vidli, da
 smo si prazne strasne misli od stora
 delali.

99. Červíva blaja.

Xe več lét je pred hramom lexála
 blaja, kera se je od dexa xe vsa pre-
 močila, ino od červov prejedena bila.

Toto je Izidor pripodóbil človeki,
 ker se v' grehe spystí. Opervi q postáne
 perhek ino rahi; hujdo se preveno dale
 ino lexej ino globse v' nega vséli; grize
 preveno dale ino dale, dokeli q je zad-
 ni q ves tak pogyblen ino zani qan, kak
 tota blaja; ino kaj se zgodí posledni q? —
 perholád ino gnílad prevzéme vso telo, —
 xalost, texáva ino kastíga prebáda dyso.
 O strasen konec z' grehom, ker skoz
 návado dryga človeu ja nárav postáne,

ino ťloveka pogybí, kak dex ino ťervi
toto blago.

100. Razverxen mravlinovec.

Glejte otroki! ty je lagoden deťko
totim marnim stvaricam vso ťihovo delo
pokvaril. Netrýdno so skoz celo leto
vkyp nosile, delale, ino za se ino za
svoje mlade strosek spravljale. — Glejte,
kak zdaj derťejo ino se toxijo; ino prej-
doť so tak sreťne ino mirne xivele.

Tak je xe dostakrat jezero ino je-
zero lydi mirno ino delavno v' keremi
mesti xivélo, dokeliť je ne prísel silen
obladavec ino ťihovo mesto zaterel ino
tydi ves ťihov már ino delo zakonťal.
Tak je xe veťkrat vnoga dexela v' svo-
jemi miri veséla ino sreťna bila, vsi pod-
loxni so se radyvali pod svojim oblast-
nikom ino dobre vole pri svojemi deli
xivéli. Alipà naglo si je sosedni nemíren
glaváť zmislil, toto dexélo za sé oblá-
dati, alipà s' serdom zakonťati; je pri-
sel s' svojimi lydmí ino sporópal ino po-
móril mirne prebívavce pri ťihovemi de-

li.—Pregnáni iz svojih hramov, ino vsega svojega glestva osiróçeni, so zmoçeni ino puni texáve okóli derkali ino se toxili; mati je iskala svoje otróke, mox xeno, ino betexniki so si brez pomóçi milno zdihavali na svojih smertnih postelah alipa celo na potah spometani.

Premislite dobro nevólo takih nesreçnih lydi ino se vyçte celo proti stvaram radost ino milnost; kajti tydi one lybi jo mír ino v' pokóji rade delajo.

101. Eho, ali odbítje glasa.

Otroki so meli veselje, vsakotere besede proti lesi skriçávati, naj bi çyli, kak se ñihov glás odbíja. — Kaj so v' lés kriçali, to ñim je kriçal lés pá nazáj. Izidor je nato svoji xeni rekel: „Çi zovejo v' ñega: Bogi bodi hvala,“ te on tydi sém nazaj zove: Bogi bodi hvala. Çi jemi pravijo: Ti tatínsak, te právi on tydi: ti tatínsak.

Glej, tak se nam starsom godí z' otróki. Çi oni od naj çyjejo dobre beséde, te zgovarjajo za nama tydi oni do-

bre beséde; qi pà qyjejo kaj hujdega: prekliňane, nepostene pohujšajoqe réqi, te se hitro tydi vse to navyqíjo. Mía sva zrok űihovih hujdih govorov ino tydi zrok űihovih lepih guqov; kaj od naj qyjejo, to se nama od űih nazaj odbíja, ravno, kak Eho tam sem z' lesa.

102. Pismene qerke v' prahi.

Izidor je delal z' grablísom vsakotere qerke v' prah. Negovi lydje so ga píjali, kaj bi pisal. Hujdóbe, kere mì drygi vqiníjo, je odgovoril; dobróte pà, kere dobím, si znamlam v' kamen.

V' qloveujemi xivléni pà se to skaxe na ópak. Oxaleqe se píse v' terdi marmornak, kerí viqe stó lét terpí, dobróte pà v' preminóqi prah, kerega hitro veter odpahne.

103. Mati ino spajoyo dete.

Kda je mati pri zibeli svojega spajóyega deteta sedéla, ino ga s' pomislávanom gledala, je oqa Izidor tote milne

beséde vedoq dal: Dete zdaj moyno spí, slobodno bi ga z' misli pystíla, ino ti, moja, lyba xena pà se le za űega skerbís ino ne spís.

Tak bi mi vsi tydi v' vnoгих dry-gih reqah mogli biti; kajti za nas vse skerbí le eden — oqa v' nebesah. Kda spímo, stojí on kre nas, kak skerbna mati pri zibeli svojega lyblenega deteta, ino skerbí za nas naj bolse. Mi lexímo v' spaji kak mertvi, alipà on, kerí vsim xivleűe dava, nàs pá zbydí, ino mi vstanemo űerstvi ino veséli. Skoz lahko spa-űe je on nase vude moűne narédil, da pá delati, ino si strosek ino oblaűílo spravlati zmoremo. Reűi mi, jeli je to ne skerben oqa za nas lydí? — Nama se zato tota maliűka skerb za najno dete ne smej vnoxati, űi sva le xiva ino zdrava; kajti Bog se za naj ino najne otróke vűiní neskonűano veű.

104. Delo z' mokrim trydom.

Kda koli so texko delo meli, za keró jim je dosta moűi ino tryda trebalo, jè je vséli Izidor opoménul na Adama ino

negovo srečno xivljenje pred grehom, ino na nevolu po grehi, ino se je pristavil: Vsaki greh nam narédi skerb, tryd ino xalost, vnogokrat tydi beteg ino smert.

Z' greha ne rase cvetje, temou le oset ino terne ranej ali poznej; ino nenarédi samo gresnika, temou dostakrat tydi dryge nesreune ino nevolne. Delo, texáve ino terplenje je zdaj nas stán, dokeliq ne prestanemo skysavaņskega qa-sa, si krepost ino neduxnost pá pridobímo, — ino pridemo nazaj domo ino do-segnemo blaxnega raja del, kerega nam je Jezus skoz svojo terplenje ino smert obladno pripravil. Nemi bodi hvala!

105. Sladne zerne.

Antóni je bil betexen ino je mel slab xelódec. Vraúitel jemi je velel na zdravje vsaki dén v' jytro ino veqér neke perprane sladne zerne noter vzeti. Tote so jemi posebno dobro djale; kajti xelodec so jemi mouen delale.

Da pá je Antoni tydi pobóxen otrok bil, si je mislil: Ja se skerbím za svo-

jo telo, ino jemi vsaki dén dám toto zdravéyo vrautvo; jeli se ne bom tydi za svojo dyso skerbel, kera se je lahko potrebnésa, kak telo; jeli ji ne bom dostojnega vrautva dal, kero de se jì bolse djalo, kak pà tote sladne zerne xelodci? — O kako dobro vrautvo za mojo serce bi bilo zazávaje k' Bogi z' besedami: Moj oqa, moj pomoynik, moj razveselítel, moja lybav, moja vse! o tote besede bi znale moji dysi dati razveseleje! qi me kaj na hujdo pela, qi me kaj texávi ino moti, te se qém s' totimi besedami k' Bogi zazávati, ino qi to ze vsega serca vujním, o, tè mi gotovo zmorejo pri Bogi zadosta pomóqi sprositi; gotovo, one bi mi na dysi veselése bile, kak pà toto dobro zdravéyo vrautvo za mojo telo.

106. Citronovo drevo.

Enkrat so Izidorovi otroki v' sosedovemi ogradi lepo citronovo drevo vidli, ino se zato proti oqi qydivali; kajti takega kaj so se nikoli ne vidli. Izidor

jim je rekel: Da bi vi na Španskemi ino Laskemi bili, bi znali viditi, keliko takega drevja tam rase ino veliko ino moyno stojí; ino uydivati nad njim se je posebno, da ravno te, kda se z' njega sád jemle, xe pá cvetje ino poldorasen sád na sebi má, ino tak je z' njim prevéno. Narav dela v' njemi, da ono brez hejanga zgaga, se zelení, cvete, rodí, keliko koli le more.

Tak bi se tydi mi mogli ravnati. Či qemo biti Boxjo drevje, pravi Gospodovi otroki, te moremo mi sád pravíce roditi ino tydi blixnemi na pomoq biti. Ne poléti, ne v' zimi, nikóli ne smejmo brez sada biti, brez cvetja ino popovja. Naso serce bi moglo biti puno svetega naprejvzetja, ino naso poxeleqe preveno, le Boxjo qast rasirjavati. — V' jytro bo di naso poxeleqe, nasemi blixnemi pomágati, ga v' njegovi xalosi veselíti, jemi v' dvojeni pravo pot kazati, ga od zablodeqa ravnati i. t. d.

107. Vyra na tyrni.

Izidora so otroki pitali, zakaj bi cifre ino kazálo na vyrimeni listi njhovega tyrna pozlačene bile. Nató jim Izidor reče: Da so tote cifre ravno tak, kak tydi kazálo z' xeleza, bi hitro zaárjavéle, qi ne bi pozlačene bile. Alipà is tega se da tydi nekaj navyčítí, najmreč, da je čas dragi, ino da se tydi z' zlatom ne zmore zadosta drago plačati. Ino, oj! da povedati morem, kak nemárno pà le človek dostokrat toti dragi čas zapravla! naj berxej ga le s' spanom, igrahom ino praznim gučom ino z' jezero sramotnimi rečami zapravlamo. Kda bi mogli Bogi slyxiti, ali dryge Boxje reči naprejjemati, te nam je čas odviše predugi. O, bodmo da razumnési! Vyre hitro pretečejo, kazálo nam kaxe edno vyro za ovo; — skoro de nam od nje ga tydi vyra nase smerti pokazana.

Radi bodmo, qi vyre dobro prexívimo ino niedne ne pystímo pretečti brez dobíčka za večnost.

108. Zajyterek.

Enkrat je poboxna mati svojim otrokom v' jytro davala kryh. Oni vsi pà so se mogli pred mizo v' réd postaviti ino molíti; zmes jim je pripravlala kryh, ino ga s' putrom pomazala, tydi pà na svoje moléye otroke ostro pazko mela. Izidor je rekel: To se mi dopadne; Bog daj, dá bi vu vsih hramih tak bilo. Dobro tak, otroki si naj svoj zajyterek z' molitbo ino delom zaslyxijo.

Xe pri starih Nemcah je sega bila, da so otroki predoy, kak so zajyterek dobili, mogli spice na predpostavleno znamlo metati, jo vgodíti ino si tak svoj zajyteruni kryh zaslyxiti. Ena mati na Moskovitanskemi pà je pri svojih otrokih navado mela, da so vsi prejdoy, kak so zajyterek dobili, pred podóbo krixanega Jezusa se nekokrat prikloniti ino zazavati mogli: Gospod, smili se krez nas! — Resniyno, to je hvale vredna navada! Mi moremo z' Bogom dén zauqéti, qi se yegovega blagosláva veselíti yemo. Kaj — qi mi za Boga niy ne máramo, kaj pà bi mogel on na nas marati? —

109. Vmirajoča mati.

Enkrat se je mati s' svojim detčtom igrala. Po nekotérih ígrah je ona tydi svojo dete pitala, jeli bi vmreti smela; ino se je resen tydi zaderxála, kak da bi mertva bila. — Dete je neki čas to gledalo, na enkrat pá se zauélo jokati — dokeliq ga je mati ne pá vtísala.

Tak, je rekel Izidor, vqini tydi Bog dostakrat z' nami. — Mi si tydi kda mislimo, kak da bi nas Bog vmerel, qi se zapyseni vidimo; zadniq pá se skaxe, da nas je lybi Bog le skysati ino na nami viditi htel, jeli nam je tydi kaj za nega, ino jeli ga resniqno radi mamó. Nató se Bog ogleda na nase goréqe xele ino nas pá razveseliti zná. — O da bi mi le tydi vseli v' negovemi skysávanji poterplivni ino stalni bili! Alipá mí popystímo k' qasi ino nam se godí, kak tistemi toxéqemi moxi, kerí, kak hitro je v' nevólo príšel, se ne pomíríti dal. Negova xena, kera je pametnésa bila, kak on, ga je hamiqno htela vtísati. Zaderxála se je v' jytro silno xalostna ino

toxila, da je hujdo noų mela, ino se je zauęla na ves glas jokati. Mox se je nad tim uđival ino rekel: Sè pà me je v' ęerah ona v' moji xalosti veseliti iskala. On je htel ęene xalosti zrok znati. Ah! je rekla, seęalo se mi je, da mi je nekdo pismo prinesel, ki je Bog v' nebésah vmerel, ino ki so nad tim vsi Angeli ino svetníki v' moųno veliki xalosti bili. Ti bedáęa! je rekel mox, se vejs, da Bog ne vmerje. — Ravno prav, je odgovorila xena, zakaj pà si ti tak moųno xalosten, kak, da Bog ne bi veų xivel, ker najni nesreęi mero ino konųno znamlo postaviti zna, ino z' nama pá vse po svoji milosti lahko dobro vųiniti zmore. Opomeni se na prislovo.

Nių nas naj ne xalostí;

Bog nad nami se xiví!

110. Kervna xila.

Enkrat je Izidor to v' pamet vzel: Uloveųjo telo je od stvorítela napravleno, kak vyra. Ravno kak vyra v' ednem stertáli svoje gotove maháje ino bit-

ke vŕiní, ino se na tó na zvonci zglasí; tak má tydi nasa kervna xila, ne samo svoj gotov broj, kelikokrat v' ednemi stertali sem ino ta vbíje; temoŕ tydi skoz celo xivleŕe.

Ravno tak pà, kak se vyra, kda te-xílo steŕe, ali drygo zmoŕeŕe postáne, vstávi; tak príde enkrat tydi ŕas, kde de se nasa serce z' red kervno xilo vstavílo. Zato prosmo Boga, naj nas vyŕí nase dneve steti, da bomo mudri; ino do tistega ŕasa pà bodmo ravno tak ne-trydni v' skerbi za nasa dysno zvelíŕaŕe, kak kervna xila v' svojemi bitji. Brez molítbe pravi Kristjan ravno tak malo biti zmore, kak xivóŕi ŕlovek brez kervne xile. Ravno kak xila nikoli tiho ne stojí, temoŕ se preveno gible ino bíje, tydi, kda ŕlovek spí, ali svojo opravilo oprávi, ŕi ravno se v' pamet ne vzeme; tak je ne Kristjanovo serce z' mirom, temoŕ vséli k' Bogi moli — brez heŕaŕa.

111. Skysavaški kamen ino zlaqna vaga.

Izidor je enkrat k' bogatemi skope-mi moxi prisel, ino ga ravno pri mizi sedéti najsel, na keru je jako dosta zlatov lexalo. On je mel polek skysavni kamen na keremu je vse drovniqe pobrysnul, keru so se jemu ne pravi zdéli. Tydi je imél v' roki vago, na keru je zvedával, jeli bi puno vago xmetni bili.

To je Izidor svojim otrokom povédal ino jè opoménu: Da bi xeleti bilo, naj bi lyqni otróki tydi tak mudri bili, kak toti mox. Boxja vola ino negova beseda bi mogla nas skysávni kamen ino nasa vaga biti za vse nase misli, beséde ino dela. Mi bi tydi mogli vse skysati, ino le dobro zderxáti.

112. Prekliqane.

Kda je enkrat Izidor mimo hrama sel, je vidil ino qyl xeno, kera je nad ednim svojih otrokov strasno prekliqala. Nene oqí so se od qeméra bliskale ino vsi qeni vudi trepetáli.

Ah! je rekel Izidor, uloveuje vysta so za blagoslavlene stvarjene, ino mesto tega zgovárjajo le prekliñaje! Ne je zato uýda, uí ves blagoslav s' sveta premíne, da se prekliñaje tak prevzeme ino za nikaki greh ne spozna. Kde se tak godí, tam je kryh ino pitva le uemér ino xuq. — Ne prekliñajte zato; kajti ováqi bi se vago prekliñaje znalo poresníti, kak se je enkrat zgodilo, kda se je en kmet s' svojo xeno v' xetbo svadil. On je htel po vóz sena iti, ona pà si ene kerpéle xíta naloxíti. Polek tega je mox prekliñal ino xelet, naj bi jì pri nalaganí vrag sijak sterel. Kda je vóz xe nalóxen ino xert nadjána bila, jò je xena dol derxála, mox pà vlekel, vox se vterga, xert syne xeno z' voza dol, ino sterla si je sijak. — To je dosakrat prekliñana sád. Ah! Bog vas obári pred toto nekerañsko ino sramótno navado! Navadite se rajsi blagoslaviti, kak prekliñati, ino tydi celo zovraxnikom dobro xelte!

113. Seryno terkaje.

V' dryxbi, kde se je Izidor s' svojimi otróki znajsel, se je govorilo od prevenega serynega terkaja ino negovega moynega gibaja. Izidor je pri toti priliki pridoyo zgodbo naprej násal: Nekí muder sodec, kerí bi rad med vey ocíjanimi osóбами vmorítela zvedel, jim je zapovádal: Naj vsi z' nagimi persami okoli njeга stojíjo. Nato je vsakemi položil roke na persa; ino seryno terkaje jemi je ovádilo razbojnika. Greh, je on pristávil, narédi trepéyo serce, ino strah pred vsegavedóujim sodítelom ga trosi.

Tydi pri vmirajóujih je seryno terkaje moynéso. Poboxen mox, kda je v' svojih zadnih dnevih uyl, da so si okoli stojeúgi guqali: Kakda jemi serce terka! je rekel: Ne uydívajte se; bexavec, kda je xe blizo konqne znamle, úi ravno jemi dyska ino moy pomanka, vzeme vso svojo zmoxeye v' kyp ino se bexí teliko hitrej, da jemi le naj nieden naprej ne príde. Tak bexí tydi mojo serce za naprej postavlenim konqnim

znamljenom. Hvala Bogu! ja bom skoro na konci. Okóli stoječi so se nad totimi veselejimi besédami ne mogli slojz obraniti, ino so jemi xeléli le pomóu svete-ga Dyha, naj bi svoj bexáj z' veseljom dokonçal ino qastni venec iz Gospodove roke dobil. — Sreça de tydi nam, qi de nam nago serce v' smerti ravno tak moyno vesélo bilo, kak totimi vmirajóuyemi.

114. N e b o.

Izidor je sel s' svojimi otróki pun xalostnih misli nad neyólnimi qasi ino zmoqenjom po vsih stranih ino vu vsih mestah, vyn pod veliko nebo, ino je pri-sel na gomílo. Tam so bile pred nego-vimi oymi mesta, vesi, pola, logi, rive, travniki, stvari ino lydje. — Glejte! je rekel svojim otrokom, vse to se od neba okóli ino okoli v' okrug zadela; kajti vse stoji pod Boxjim ladajom ino previdnostjo. Nieden stran na zemli se ne more naj-ti, ker ne bi od neba pokrit bil; ravno tak malo se zmore kdo pred oymi pov-sodik nazóynega Boga skriti. Zato ne

smejmo maloverni biti ino se ceknuti; kajti pri vsemi zmoqenji zna Boxja rednost le obstáti.

Bodi kak si koli,

Le po Boxji voli.

Či si moremo dosta xalostnega ino strasnega skysiti; te si mislimo! nebo obsegne vse, ino Bog kralýje vse; ino nató znamo veselí biti. Či bi v' bojnih qasih popotnik svoje peneze pred zovraxnikom rad zderxal, ino slobodno vujsel, kak narédi? — On si zvoli cestokázavca, kerí ga po odpódji, po stranskih cestah skoz myzge, terqe, ino germóvje vodi; ino on ne bode niedne tekóqe maral, temoq ga nasledyval, ino jemi iz serca hvalil, kak hitro ga oslobódi. Ino mi — se qemo toxiti, qi nas Bog skoz hujdi razbojni svet, ne dá nosíti v' hixki? — — Boxje poti, kak koli se nam texke zdijo, so vseli le qista dobróta ino resníca.

115. Spajóqo dete.

Kda se je Izidor s' svojimi otroki setal, so blizo enega hrama najšli dete,

kero je pri igranju zaspalo. Lexálo je v' dvori pred hramom pod velikim nebom, ino se mirno počivalo. — Izidor reče: Kak más ti dobre dneve, lybo dete! kak sladko je tvojo spanje, kak lehek tvoj pokoj! ti spís bolse na zemli, kak neki skopec ino mehкотnik na svoji mehki posteli. Toto dete má dobro vest, niq ne zná od nikake skerbi ino xalosti.

Zakaj pá smo né tydi mi brez skerbni? — Na Bogi nega zroka, milost ino Oqetna predskernost Boxja lada nad nami tak dobro, kak nad totim detetom. Mi bi znali tydi nas pozvoj celo lahko, z' veseljom ino vu vujpani na Boga, spuniti, bi znali mirno na nasi posteli zaspati, ino Boga za nas skerbéti ino qyvati pystiti; le samo pri nas je ali zrok; kajti mi ne qemo pred njim prevéno otroki biti, temoq mi se qemo v' ladage sveta mesati, mi jemi qemo velévati ino kazati, kak bi on vse bolse naj narédil. Nad tim pá zgybimo telni ino dysni pokoj, ino smo v' mehki posteli ne tak dovolni, kak toto dete na terdi zemli. — Toto dete nam je prédni vuyítel; kajti

od nje se vyúimo qisto zosebnost ino dovólno serqno poterplivost.

116. S m e h.

Izidor je sel mimo kerqme ino qyl lydí se dréti ino smejáti. Toti lydje, si je Izidor mislil, paq ne mislijo na Gospodovo besédo: Nevóla vam, vi prenasítení, vas de gladílo! Nevóla vam, kerí se zdaj smejete, vi te se jokali ino toxili! — Oni majo svojo veselje nad tim, qi se opíjejo ino salo delajo; oni xivíjo po mesi ino svojih qytih. Mesno veselje je dysna xalost. O sveti Bog! daj nam, da se naj tak veselimo dodrót totega sveta, kak da se jih ne bi veselili. Ti o Bog! si stydenqna vreouina vsakega pravega veselja; razveséli tydi nase serca, te posvetnemi veselji radi odpovémo; kajti kdo se je tebe ino tvojega veselja zavxil, takemi je posvetno veselje boleznost ino xuq. Mi qemo rajsi z' joyom ino xalostjo v' nebo príti, kak z' veseljom ino smehom v' pekel.

117. C a p a.

Izidora je moyno texáviló, dá so lyd-
 jé negovo dobro premisléno naprejvzet-
 je, kero je pri vnoгих delah méł, hujdo
 zlagali. On je tydi dobro znal, dá se
 naso meso ino kerv ne dá pystiti, lahko
 pod ternov venec spraviti. Kda je on
 tak nedovólen ino vnoxliv sém ino tá
 hodil, je nagodno stopil na capo, kero
 so lydje naj berxej v' kyhiñi ino tydi in-
 di za obrisavaje jemáli. Ino zdaj se je
 domislil zgodbe od poboxnega moxa; Ty-
 di toti je enkrat za volo zvedenih huj-
 dih beséd moyno xalosten postal; ino
 kda je tak vnoxliv v' svoji znotrejni hi-
 xi sedel, je vidil pri odpertih dverah
 psa, kerí je capo sem ino ta vlašil, ino
 zdaj gor zdaj dol vergel. Resniqno, si
 je on zdaj zdihaval ino rekel: taka capa
 sem tydi ja v' vystah mojih bratov. Ca-
 pa dá iz sebe naréditi, kaj koli pes z'
 ŋo narediti qé, tak vqíni tydi ja! bodi
 si ja pri lydéh imeniten ali zaverxen,
 naj mè hvalijo, alipa zaniqávajo, vse to
 vzémi ja v' ponixnosti na se! Zdaj je mis-

lil Izidor: Da je toti mox na capi tak dobrega vyučítela za poterplene najsel, se ne bom tydi ja od tega podvyučíti dal? — To učém včíníti; moremo se v' Boxjo sveto povelene ino volo podáti ino s' sobo včíniti pystiti, kaj on učé. Či nas on neki učas sveti prek pystí, da naj svet z' nami dela, kak pes s' capo, kdo jèmi učé zabrániti? To terpí le kratki učas ino Bog misli z' nami gotovo le dobro.

118. Otroujji ograd.

Izidorovi otrôki ino neki negovega sosedstva so hítili, mirni med sobo, zbirati roxne stroke, ino betbe s' koreņom, kere so se iz blixnega veselnega ograda metále; ino so sî jè sposádili, s' koljom zadélali ino ogradili; ino to jim je tak rado bilo, kak da bi veliki grad ino kralstvo imeli; so delali, se potili ino trydili krez mero. Alipà to je za ňe tydi bilo veliko veselje, kda je vse tak lepo stalo.

Tydi Izidor je nad tim veliko veselje kazal. Razloček, si je on mislil, med

trydom velikih lydi ino otrokov je ne odviše veliki. Otroki stavijo hrame, sadijo ograde, stejo peneze, majo gostývane, so zdaj králi, zdaj knezi, zdaj gospódi, zdaj terxci, zdaj predgari, zdaj skolniki, zdaj soldáki, dokeliq se ne otrýdijo ino laqni ino xedni domo prídejo, alipà si spát lexejo. Kaj delajo veliki lydjí nauí? — Otroki majo veqkrat vnogo, ino dostakrat se vekso veselje pri svoji sáli, kak pà mi pri vsi qednosti. Kaj nam veselje dela, má dostakrat bridkost med sobo. Otroki zgybíjo qas, alipà mi tydi; njihovo delo je ne stalno, naso tydi ne, qi ravno duxe terpí. Nihov tryd prinese boxen hasek, nas trýd tydi; oni mislijo dostakrat, kaj da velikega naprej majo, ino mi jim to vzememo za deteujo bedastvo; tak smo tydi mi; mi mislimo tydi dostakrat, kak da kaj velikega ino imenítnega opravlamó, ino pred Boxjimi oumi je prazno ino nepametno. Otroki mislijo, da so veliko bogáti, qi svoje kartne ino qrepanske peneze v' svojih majxarih okóli nosijo, ino niq jim ne hasnejo, kda ko-

li je izdati ujejo. Mi delamo ravno tak: na dvanajsetero zlatov smo prevzétni ino se hvalimo; ino v' nebésah pà le ne valajo vsi nasi penezi niq, ino so zazvani, zaverxeni.

Toto xivleje je otróujo igraje pri mladih ino starih, — zryn, mi se prerodímo v' dysi, t. j. mi odverxemo vse, kaj je otroujo, ino se skerbímo le za veqnimi dobrotami.

119. Betexnik.

Betexnik se je od znotreje texáve ino moqne boleqíne ves moker v' posteli premetával sem ino ta, ino je le ne najsel mira ino lehkóqe. Ah! si je Izidor mislil, za totega dobrega qloveka ne bi nikaj bolsega bilo, kak v' poterpleji ino tihoti qakati, dokeliq boleqína ne pretéqe.

Ravno tak se dostakrat godí tydi nam s' texávami nasih dýs. Xalostna ino texávena vest ise dostakrat mír v' nemíri; si zebíra vsakotero delo, se skerbi skoz zrynejo veselje svojo znotrejo ne-

volo pregnati. Ravno, kak od lovca nastreljen jelen skoz germe ino meje prasi, se otrýdi ino smerne krygle iz tela spraviti le ne zmore; tak ide nemirna vest od ednega strana do drygega ino preveno obárje nevarno rano. V' takemi stani nega nikaj bolsega, kak tihota ino poterpleje. — Ja vem Gospódov serd terpéti, bi se moglo govoriti; kajti proti nemu sem gresil. Si zdihavati, se jokati ino toxiti, je ravno ne prepovedano; ali pa nepoterplivo sílene ino gnane nárédi hujdobo le hujso.

120. Lovleje slepih misi.

Izidor je vidil otroke slepo mis lovíti, ino jim reče: Glejte tota igra je na sveti naj znanésa, povsodik je navadna, ino vsi, stari ino mladi se znajdejo polek. Ah! keliko jezero dýs derje s' slepimi uyti ino terdokornim sercom s' smehom ino salo na svojo pogybleje? — Kaj dostakrat dyso v' naj vekso nevarnost spravi, to je sveti le igra naj berxej.

Bog vas zato obári pred tim, ino vam daj svetle ino odperte oúí, da naj po lyqi hodite, ino se vkanlivega posvetnega igraña ogiblete. O, kelikokrat vam je Bog xe slepalno vezálo z' oqi vtergal, naj se ne bi skoz hujde xe le v' pogybleñe vergli; on je vaso dyso xe vno-gokrat resil. O hvalte, le hvalte ga veqno.

121. H R O 8.

Eno veqér je sel Izidor s' svojim dobrim priátelom v' ograd, se setat. Dosta hrosov je letalo. Eden je priletél nego-vemi priáteli ravno v' lice. To de tebi ino vnoгим sto drygim glavo odvzelo, je Izidorov priatel zval, ino hrosa raz-dryznul.

Aj, moj lybi priatel! je rekel Izidor posmehavajoq, glej, kak daley smo s' kre-postjo xe prisli! Mi se vsaki dén proti grehi stavimo, kerí v' nasemi mesi pre-bíva, ino se branimo pred ñim z' molít-bo ino svetim Dyhom; mi tydi verjemo, da smo se jemi proti postavili ino ga premágali; ino le ga xe mali hros v' na-

mi pá obydlí tak, da naglo űemo vsemi hrosnemi lystvi glave razdryznuti. Mehkouna lastna lybav narédi űloveka tak űyinega proti vsemi, kaj ga le malo oxáli. Kdo se naű malo slabo stvarjo tak moritelno razserditi zna, taki se zadniű tydi proti lydém podstópi. Serda puno serce je, kak ognena goba; űe mala iskra jo tleti naprávi. Ino serd jemi je tak sladek! — O vűűi nas Jezus! da naj tak krotko serce mamó, kak si tí mel, da naj tak krotki bomo, kak ti.

122. Ŭyde xni kűp.

Enkrat je hamiűen űlovek enemi slaboglavnaki svojega koűa na kyp ponydil. Ja ne terjam veű, je rekel, kak da mi za prvi podkovni cvek pűeniűno zernico, za drygega dve, za tretjega stíri, za stertega osem ino tak preveno dale dvojno dás, dokeliű vsih dva ino trideset cvekóv tak ne plaűas. Kypec je mislil, kak lahko ino dobro da se kypi; alipà poznej je najűel, da taka suma krez

vso pomoxenje naráse, ino da se kýp ne more zgodíti.

Glejte ty, moji otroki! je zval Izidor, kda je od tega uyl, ravno tak se godí z' grehom; začetij se zdi nekemi le mala slabost, zablodek s' pregledanóm, alipa hitro tak veliki zrase, da telo ino dysa v' pogybleje príde.

Ne dajte se xelam vasega serca ino ne mejte niednega greha za malega. Pavuk prede naj tenso nit iz sebe, ino le si zná v' naj veksi hitrosti v' nej myho zavíti, da je vlovlena ino zaderxána. Per-va konopelna nit zna tenka biti, alipa njih veq zasykano narédi veliko moqno voxu. Kaj je začetij malo, zna veliko zrasti ino na vsikdar škoditi. Lybi otroki! mejte xe mali greh za veliki, kak dugo xivíte; te vas, prejdoq kak vmerjete, tydi naj veksi greh ne de vabiti ino zapelati zmogel.

123. D e t e.

Eno dete, kero se je xe najélo ino se le en falat xemle dobilo, je jo raz-

drobilo ino na kvár zatorílo. Ty vidi-
mo, je rekel Izidor, kaj obilnost dela,
ino kak se nasa pogyblena narav zader-
xáva, kda predosta má. — Mojo dete!
da bi ti glad melo, bi lybi kryh rado
jelo; zdaj pà da si sito, se z' ñim igras
ino ga toris na kvár.

Tak se godí, moji lybi! tydi nam
starim otrokom; texki qasi nas vyúíjo naj
bole gospodariti ino se svojega dara z'
bojeqnostjo ino hvalo proti Bogi vxivati.
Pokvarjaje je tovarsica obilnosti. Niko-
li se teliko grehov ne vujíní, kak, qi Bog
qloveki naj veq dobrega vujíní ino ga z'
dobrotami preobíli. Ali nikoli pa tydi
ne vidimo rók bole proti nebi zvisávati,
kak kda nam Bog lybi kryh odvzeme.
Pri krysnemi pomankañi se vyúímo Box-
ji blagoslav vredno hvaliti.

124. Dete v' ogradi.

Malo dete, kero je ravno s' svojo
materjo v' ogradi bilo, je z' nekimi rox-
nimi betvami pribexalo k' Izidori, kda
je v' ograd prišel, ino jemi z' deteujo

radostjo ino priateljstvom za dár ponydilo. Izidor jè je z' veselím lyblejom priel, ino si mislil: Toto dobro dete vujni z' meno ravno tak, kak ja z' mojim Bogom; vse, kaj jemi dostakrat prinesem, kaj je? — slabost ino siromactvo, ino on je s' tim le dovolen. Dva drovniqa, kera je vdova v' penezno omárico djala, je Gospod za lyblej vzal, kak vse dare bogatih. — Ino celo pitek hladne vode, kerega blixnemi damo, nam najde Bog plaqe vrednega. Naj lybeso pà jemi je med vsim le sponixano milosti puno serce, toto jemi qém prinásati.

Z 125. Sgyblen gros.

Izidorova dekla je zgybila gros. Po vnogemi iskaji pà ga je zadniq le ne veq najsla. Zaqla se je zato jokati.

Ah! je rekel Izidor, kak da se qlovek nad malo reujo tak toxiti more; ino qi Boga ino negovo milost skoz grehe zgybimo, za to celo malo ali niq ne maramo. Vnogi gresnik se je tak hujdovolen, da se k' svojim grehom smeje.

Ja, da bi mi telikokrat, kelikokrat grešimo, penezni drovniq zgybili, te bi se grehov ogibali. Človek lybi peneze veq kak Boga, kajti zlato je negov Bog. Za naj veksi kvar, za kvár na nasi dysi, ker se popraviti ne dá, ne maramo niq, qi le posvetne dobrote dobímo. Mi isemo peneze ino ne nasega Boga; ino on bi se le dal od nas najti, tydi qi ga ne bi iskali, ino bi ga znali veqno meti. Peneze si more neki tak trydno spravlati, ino kda jè má, jemi delajo velike skerbi; on postane skopec, ino zadniq je le more s' sramoto ino serqno xalostjo zgybiti. Brezboxnemi qloveki ne morejo pri negovemi zadnemi konci penezi niq pomagati, ino pred Bogom te tydi ne ma nikake pomóqi. Kaj bi ga zdaj naj resilo? — Qi ravno vse zgybimo, Bog pa nam svojo milést pystí, te smo ne niq zgybili.

126. P u r á n.

Izidorovi ino drygi sosedni otroki so bili veséli, se igrali, si vyukali ino

pele, skakáli, derkali, ino dobro volo kazali. Od igraña mokri so svoje sykne odvergli. Blizo vsi so meli ardeqe ali ardeqkaste brezrokavñake obleqene. Ino tak obleqeni so se derli mimo purána, ker se je nad vyqkañom ino ardeqo farbo ñihovih brezrokavñakov, kak nava-do má, tak qemeril, da je svoj gutáq modro - ardeqi narédil, se nasersil ino kerketal.

Tak je rekel Izidor, dela tydi huj-doben nevosliv qlovek; kak purán vyq-kaña ino ardeqe farbe ne more terpéti, tak so nevoslivi lydje nad sreço drygih lydi nedovolni, qi ravno jim zato nikaj ne pomanka. Kda drygim hujdo gre, te se veselíjo; ino kda drygim dobro gre, te se xalostíjo. Nevoslivega qloveka ser-ce je puno zlosti; on ne lybi Boga, te-moq mermrá proti ñemi, da je proti dry-gim tak dober; on skodi vsakemi, kde le more; on je pun vkanlivosti, serda, nepriatelstva, lastnega haska, neresnice, — on je prava pripodóba satana. ker tydi svojo veselje nad tim má, qi kaj pokvariti zmore.

127. Sgodna deníca. / Z

V' jytro rano je vidil Izidor deníco v' yneni svetlemi bliskéti prihajati. Nad tim je on mel qisto nebesko veselje. To, si je mislil, ne more biti ylovek, ker se tote svetle zvezde ne bi veselil. Kelikoveqkrat, keliko duxe jo gledam, teliko lepsa se mi kaxe. Nena lyq má tak kaj lybavi punega ino se bliskeqe tak radostno, da se jè ne morem zadosta nagledati. V' Boxjemi razodéni se velí sam Jezus zgodna deníca, negova nerazumetna lybav, lyq negove milosti pá nam gotovo sveti brez vse pripodóbe se svetlej ino veselej. Yi tota priatelna zvezda prihaja, te je dén ne veq daley: ravno tak, qi Gospodova lyq v' serci prihaja, te premine v' yneni grezna temníca, ino noq nevednosti, ino bojéqnost strahote, ino postáne svetel dén, ino mi hodimo veseli po poti mira ino Boxjega zvelíqana. Vnogi se toxi nad nesreço ino nezvezdo; ja se ne toxim, ja mám naj bolso zvezdo, skoz kero mi vse gre na sreço; — moj Jezus je; kajti od ne-

ga mi pride vse, zdravje ino ves blagoslav vu vsih rečah.

Ves se le na te zanésem o Gospod!

Ti si meni prava zvezda, lyč, no pot.

128. Cirkvéni tyren.

Eden Izidorovih priatelov, kda so visoki tyren gledali, jemi reče: Kak da só stari lydje veliki tryd ino dosta pe- nez za toti tyren sporočiti mogli. Resnično, to je prevzetna lepota ino pregnanost med vsimi tyrnastimi zidínami. Moj dragi! je povedal Izidor, ja mislim, nasi starsi so s' tim dobro xeléli; oni so nam skoz tyrne pri vsaki cirkvi, liki z' zvisanim perstom na nebo pokázali ino nas opomenuli, da je vyk, ker se v' cirkvah predga, pot k' nebi; oni so nas podvyčiti hteli, da na zemli ne mamó nikakega ostalisa, temoč da bi si v' nebi ostalíse iskati mogli.

129. Kadéyi dimyak.

Kak da lydje hitíjo kyhati, je rekel Izidor, kda je s' svojimi otroki proti mesti

sel, ino iz dimnikov na vsih strehah se kaditi vidil. Za telo se skerbí ulovek teliko, ino dysi pá strexemo tak malo. Moja hrana je tota, velí Jezus, da voľo tistega oqiním, kerí mē je poslal, da njegovo delo dokončam. To bi tydi nasa hrana mogla biti. Sláb ino dober dyh se ozdigáva vsaki dén tak gosto od nasisih hrán visek, ino nasa molítba, nasa misel pá malokda k' Bogi, ino bi le mogla nasa vsekďajna dímna priporoqítba biti: Gospod! bi mi mogli k' nemi praviti, ne pusti nam pozabiti, da bi se nasa molitba mogla, kak dímna priporoqítba pred tobo visek vzdigavati iz nasega serca.

130. Noq po xetbi.

En vroqni letni dén, xe zaden v' xetbi se je Izidor s' svojo xeno od dela tryden pod lipo poqival.

Po dugemi muqaji ino velikemi premislavaji je zadniq vstanul ino rekel: Kak je tota noq lepa ino jasna, priatelno sve-ti opun mesec, ino vse je tiho, — cela stvorítba se zdaj od dela ino tryda po-

qiva. — O, ja se veselím na tisto dexé-
lo ino tisti čas, kde mo se tydi mi vsi
enkrat lahko ino celo poqinuli od vsih
skerbi ino vsega dela! Tam, kde se to-
te lepe zvezde bliskeqejo, tam v' dexéli
veqnosti de nam nas oqa sladki pokoj dal
ino nase tryde plaqal, ino tak lahko, se
bole lahko, kak zdaj mesec, de negovo
oblíuje krez nas sem svetilo, ino v' dy-
si de nas veselilo, qi bomo vidli, da je
z' nami Bog dovólen ino nas viditi qé!

I z i d o r.

O tiha, lahka, sladka veqnost tí!
Na té se moja dysa veseli.

X e n a.

O veqnost! sladko vujpane si tí,
Na té se mojo serce veseli.

O b á.

Le skoro vzémi náj vu sveti raj,
No Angelsko oblíuje nama daj!

Vesele slojze so v' nynih oqéh trepe-
tále, ino nyne dobre qytja pune serca so
se se poveksale — pri takemi blaxene-
mi velikemi vujpani.

Z a p o p á d e k.

	Stran.
1. Popevajóqi skerlec	9
2. Denska zarja	10
3. Storóvna zemla	10
4. Hladna veqér	11
5. Terda-ŋiva	12
6. Poderta cmeréka	13
7. Siróvo drevo	14
8. Vsehŋeno drevo	15
9. Hrast poprek ceste	16
10. Pridoqa vihta	18
11. Po gromskemi vremeni	19
12. Syha véja	20
13. Sehnóqa rastika	21
14. Gnilo jaboko	21
15. Vnógoteri sád na ednemi drevi	22
16. Visek raséqi bisterci	23
17. Prikloŋene veje	23
18. Padnušo listje	24
19. Kratki dnevi v' pozni jeséni	25
20. Zima	26
21. Œetanje v' protiletji	27
22. Odlomlena mladika	27
23. Dobro pripravljena ŋiva	28
24. Protiletna sétba	29
25. Lepi cvetec na ŋivi	30
26. Xmeten ino terdi kamen	31
27. Drevo z' koreŋom izderto	31
28. Plevél na ŋivi	33
29. Drevo brez sáda	34

	Stran.
30. Stydenec na poli	35
31. Drevo pred hramom	37
32. Pridóqo sunce	38
33. Breg	39
34. Otróki gledajo v' sunce	40
35. Drevo puno sada	41
36. Puni ino prazni lati	42
37. Prava drevna reja	43
38. Nehasnovítne mladike	44
39. Vtiq na sibki veji	45
40. Lepi ino dobro dyséqi cvét	46
41. Lepi, alipa smerdéqi cvét	46
42. Lepa ardeqa roxa	47
43. Myhja ali merzka goba	48
44. Vtiqja gnezda	49
45. Mravle	51
46. Sraka v' germi	52
47. Kokodákaqe	53
48. Kvokla	53
49. Xlapetki	54
50. Kokodaqéqa kokós	55
51. Kokós na lyckih jajcah	56
52. Kvokla ino pisanci	57
53. Nesreçen hlapec	58
54. Krastava ovca	60
55. Mirovítne ovce	60
56. Ovce s' pastírom ino brez pastíra	61
57. Hitro odidóqi strijec	62
58. Teqa	64
59. Plujx	65
60. Nesolena hrana	65
61. Vugledna omára	66
62. Sunqno omráqerje	67
63. Mesec od sunca osvetlen	69
64. Mesec brez sunca	70

	Stran.
65. Mesečna svetlóba ino sunčni bliskét	71
66. Zvezde	73
67. Slepo dete	74
68. Roxe v' ogradi	74
69. Tiho ino lahko tekóqi potok	75
70. Šyméqi potok	76
71. Vsi toki prídejo zadniq v' morje	77
72. Snaxen golob ino blatna sviňa	78
73. Čela	79
74. Xelev	80
75. Plantavec	80
76. Lesnjaki	81
77. Vejajski mlin	82
78. Dim	83
79. Veter	83
80. Mesec ino sredonóq	85
81. Nočni straxavec	85
82. Štirje letni časi	86
83. Topla hixa v' zimi	88
84. Veski otroki vlačijo sani na breg	91
85. Hitro preminóqi sneg	92
86. Lyq na mizi	93
87. Mala lyq ino sunce	94
88. Sunce za meglami	95
89. Sunčni obráz v' toki	95
90. Namálano sunce	96
91. Pol meseca	98
92. Z' mirom idóqi mesec	98
93. Gosta megla	99
94. Kalno vglédálo	100
95. Silno nevolna siróta	101
96. Leséno jajce	102
97. Pavuk ino pavuqiina	103
98. Osmójen stór	104
99. Červiva blaňa	105

144

	Stran.
100. Razverxen mravlinovec	106
101. Eho, ali odbitje glasa	107
102. Pismene cerke v' prahi	108
103. Mati ino spajóqo dete	108
104. Delo z' mokrim trydom	109
105. Sladne zerne	110
106. Citronovo drevo	111
107. Vyra na tyrni	113
108. Zajyterek	114
109. Vmirajoqa mati	115
110. Kervna xila	116
111. Skysavajski kamen ino zlaqna vaga	118
112. Prekliqarje	118
113. Serqno terkaje	120
114. Nebo	121
115. Spajóqo dete	122
116. Smeh	124
117. Capa	125
118. Otrouji ograd	126
119. Betexnik	128
120. Loyleqe slepih misi	129
121. Hros	130
122. Qydexni kyp	131
123. Dete	132
124. Dete v' ogradi	133
125. Zgyblen gros	134
126. Purán	135
127. Zgodna denica	137
128. Cirkveni tyren	138
129. Kadéqi dimzjak	138
130. Noq po xetbi	139

S' PISMENCAMI
ANDREA LAJKAMA V GRADCI.

